גיליון מס. 136 • ו' אלול תשמ"ח • 18.8.1988

★ שיעורים
בגורדים יקרים

"מעריב לילדים"
בעמודים 21–23

בואו עכשיו

CHEVROLET ASTRO VAN – NEW FOR '89

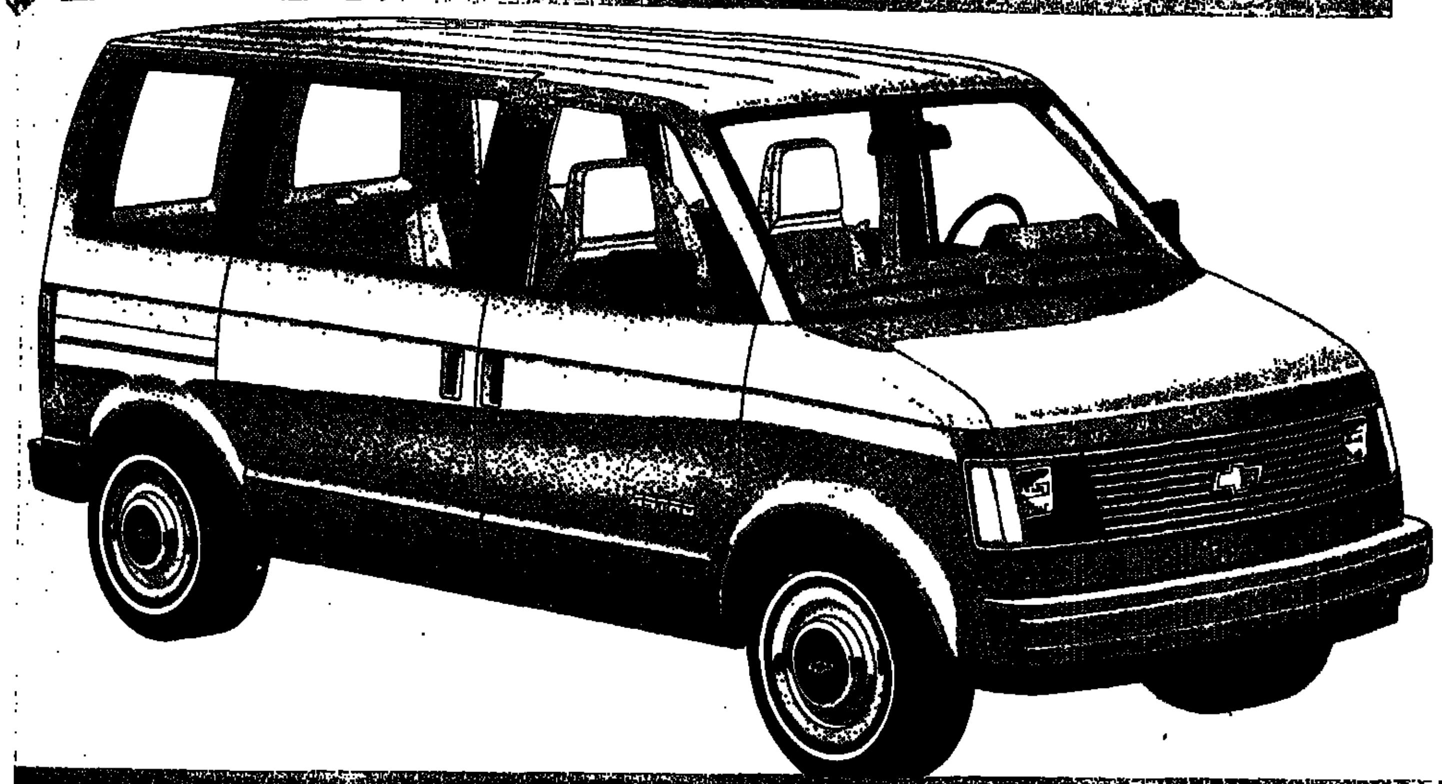

להתרשם

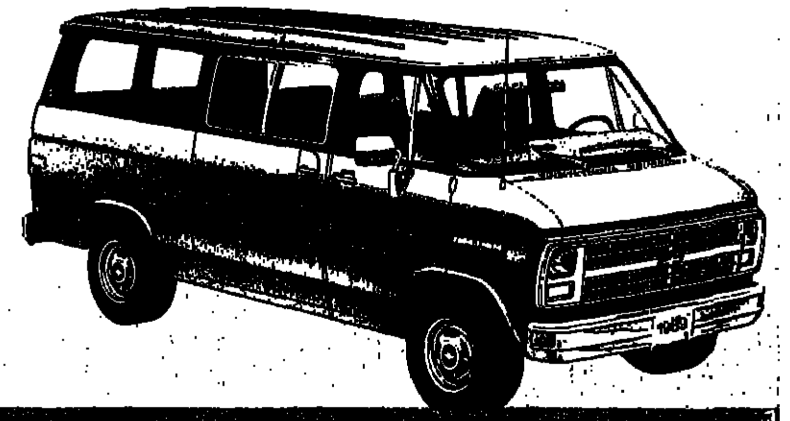

שברולט מסחרית נרשמים עכשיו.

שברולט פותחת את שנת הדגם 89 ואתה כבר יכול להזמין.
בכל הדגמים הסטנדרט של שברולט כולל: תיבת הילוכים אוטומטית עם OVERDRIVE, הגה כח, בלמי כח ומזגן אוויר מקורי.

בוא להתרשם ותראה שתרשם.

חדש בארץ, אסטרו-ואן — רכב מסחרי מפואר מתוצרת שברולט.
אסטרו-ואן — מתרשמים ונרשמים.
לבחירתך: ASTRO CS, ASTRO-VAN, ASTRO CL.

ולהרשם

המסחריות של שברולט. אין עוד מסחריות עם עצמה כזאת.

Feel the difference
General Motors makes.

GM CHEVROLET

ליאו גולדברג בע"מ
המניע להצלחת שברולט בישראל

משרד ראשי ואולם תצוגה: פ"ת, ק. אריה, חוצירה 6, טל' 9231873; אולמי תצוגה ליאו גולדברג בע"מ. ת"א: דרך פ"ת 86, טל. 336911; ירושלים: שלמציון המלכה 15, טל. 234536; חיפה: דרך יפו 132, טל. 530281.
ב"ש: מורדי הגיטאות 96, טל. 70507; סוכנים: חיפה: "בית המכוניות", יפו 19, טל. 512251; פ"ת: "כהן את מולר", בר כוכבא 39, טל. 911159; חדרה: "מוסך כהן", שכונת ביאליק, טל. 31379;
רחובות: "מוסך צמדי", דרך יבנה, טל. 461591; נצרת: בשארה ויוסף סרוגי, פאולוס השישי, טל. 70030; נתניה: אוטו מרכז רח' הרצל 50 טל. 24967.

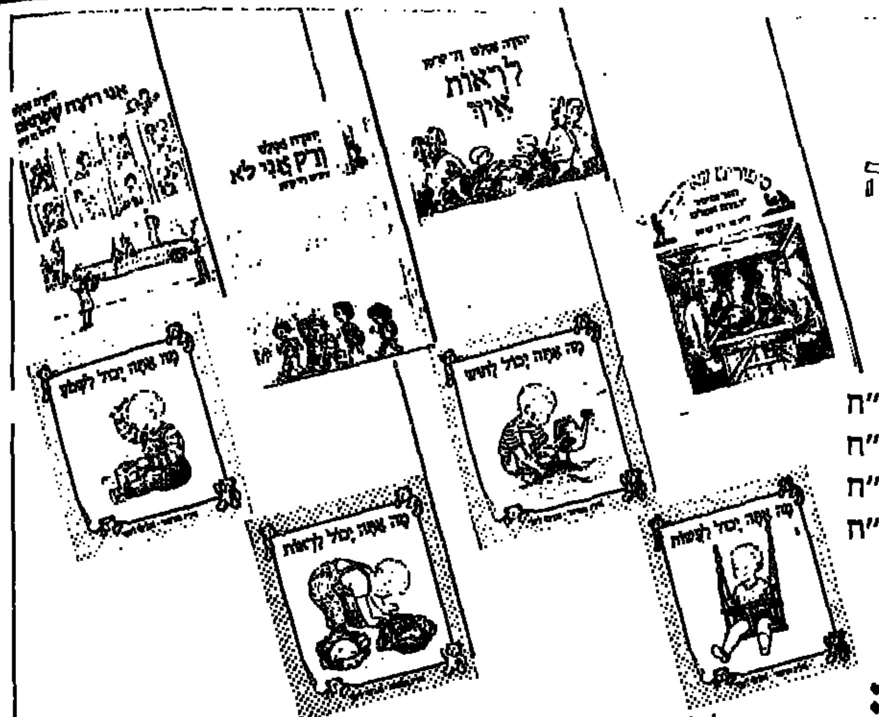

ספרית מעריב מפיצה את ספריו של

יהודה אטלס

אֲנִי רוֹצָה שֶׁפִּתְאֹם	המחיר 13.50 ש"ח
וְרַק אֲנִי לֹא	המחיר 13.50 ש"ח
לִרְאוֹת אֵיךְ	המחיר 13.50 ש"ח
סִיפּוּרִים שֶׁאָהַבְתִּי	המחיר 18.00 ש"ח

סדרת מָה אַתָּה יָכוֹל:

הביא לעברית יהודה אטלס

מָה אַתָּה יָכוֹל לִשְׁמוֹעַ	המחיר 8.50 ש"ח
מָה אַתָּה יָכוֹל לִרְאוֹת	המחיר 8.50 ש"ח
מָה אַתָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת	המחיר 8.50 ש"ח
מָה אַתָּה יָכוֹל לָחוּשׁ	המחיר 8.50 ש"ח

תלוש הזמנה
לכבוד ספרית מעריב רח' החילזון 3, רמת-גן 52-522
נא לשלוח אלי את ספריו של יהודה אטלס:

הקונה 4 ספרים לפחות, ישלם ב-2 תשלומים שווים ורצופים.
מצ"ב ___ המחאות לפקודת ספרית מעריב ע"ס ___ ש"ח כ"א
שם ___ מס' ת"ז ___
כתובת ___ מיקוד ___
תאריך ___ חתימה ___
מחזיקי כרטיסי אשראי ישראכרט ויזה יכולים להזמין בטל' 03-7528798

ספרים מבית טוב – ספרית מעריב

חדש! חנוך ברטוב

יריד במוסקבה

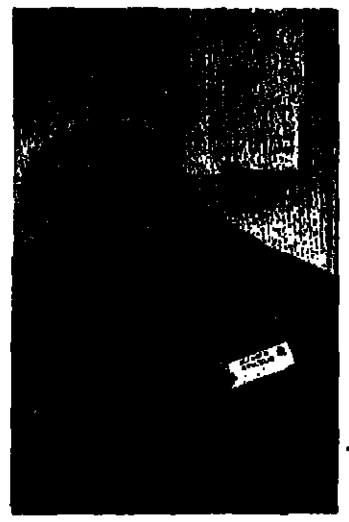

מזל איילה

חנוך ברטוב

מזל איילה

שש כנפיים לאחד

להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ ובחנויות ספרית מעריב:
ת"א, דרך פ"ת 72 א'
חיפה, בן-יהודה 29
ירושלים, הלל 16
ב"ש, קק"ל 90

תלוש הזמנה

לכבוד ספרת מעריב
רח' החילזון 3, רמת-גן 52-522

נא לשלוח אלי את הספר/ים המסומן/ים ב-x

□ יריד במוסקבה	במחיר 21.50 ש"ח
□ מזל איילה	במחיר 29.00 ש"ח
□ שש כנפים לאחד	במחיר 26.50 ש"ח

שם ___
כתובת ___
ת"ז ___
מיקוד ___
טל' ___
תאריך ___
חתימה ___

ספרית מעריב

ספרים מבית טוב -

אחד בשביל כולם ולא כולם בשביל אחד

עברו אמנם חודשיים מאז נסתיימה אליפות אירופה בכדורגל, אבל לקחים ממנה שמעו מאמני ישראל, רק בשבוע שעבר, בסימפוזיון □ המסקנות אמורות לבוא לידי ביטוי על כר הדשא, אולי בעונה הקרובה, אולי כבר כאן, אצלנו □ ארגנטינה, הם אמרו, שיחקה במונדיאל בשביל מרדונה ואילו חוליט שיחק ביורו־סוקר 88' בשביל הולנד □ אין יותר כוכבים, כולם רצים ועובדים קשה □ זאב זלצר לימד את הטקטיקות של מיכלס ולובאנובסקי □ אולי אפשר ליישם בכפר־סבא ובשעריים

משה גורלי

● "הכדורגל לא רק שמר על מעמדו כמשחק מספר אחד בעולם, אלא שגם שיפר את מעמדו".

● "באליפות אירופה ראינו את המשחקים הטובים ביותר שנראו עד כה בכדורגל הבינלאומי".

שתי מסקנות־הצהרות תגיגיות אלה היו כותרת הסיכום להתרשמותם של מאמני הכדורגל הבכירים שלנו ממשחקי האליפות האחרונה. בהרצאה לפני מאמני הכדורגל, בבית סוקולוב בשבוע שעבר, סיכמו זאביק זלצר, עמנואל שפר ויצחק שניאור את הלקחים המרכזיים. זלצר נשלח כנציג הארגון לעיירה הגרמנית באד־פיסינג להשתתף בארבעה ימי דיון, בהשתתפות נציגים מ־100 מדינות, ביניהם "פיגורות" בכירות שנטלו חלק בהובלת הקבוצות שהשתתפו באליפות.

האזינו לדברים: יעקב גרונדמן, שלמה שרף, יצחק שום, שמעון שנהר, אמציה לבקוביץ', שמעון בן־יהונתן, אריה רדלר, ישראל חליבנר ומאמני נוער וארצית. להוציא את שוייצר ומירימוביץ' היו שם כל הבכירים.

ולצר תאר את האוירה ותנאי האירוח. לרשות המאמנים הועמדה נבחרת הצבא הגרמני לצורך תירגול. בבוקר – הרצאות וקבוצות דיון ואחר־הצהריים תירגול עם החיילים־שחקנים. השתתפותו של זלצר התאפשרה בזכות שליטתו בשפה הגרמנית. הגרמנים – הידועים באריכותם המופלגת – אינם מעמידים שירותי תירגום לרשות המשתתפים ואף נוטים לשלוח הביתה כל מי שלא שולט בשפתם. רק מפאת כבודו, לא נשלח הביתה ג'קי צ'רלטון מאמן צפון־אירלנד והוצמדו אליו משתתפים לצורך תירגום. גם ולצר היה ביניהם.

את ההרצאה פתח יו"ר ארגון מאמני הכדורגל, עמנואל שפר: "אני רוצה לברך את שני המאמנים הלאומיים שיצאו מאיתנו. כמו שפעם הגענו להצלחות עם מאמן שלנו, אני מקווה שנצא ממעגל הכשלונות ונחזור להיות בין ה־24 הטובים בעולם".

פרנק רייקארד: המתקל מס. 1

רייקארד: 10 מ־10 !

במשחק חצי הגמר הולנד – גרמניה נערכו ל־22 השחקנים מדידות מרוייקות לבדיקת תפוקתם ויעילותם. מספר הנגיעות בכדור, הקילומטראז' שכל אחד עבר (בין 12 ל־15 ק"מ לשחקן). אך הנתון המעניין היה במספר הזכיות בתיקולים. במיוחד מעניינת ההשוואה בין שני תפקידי המפתח – חלוץ מרכזי ובלם אחורי.

מרקו ואן־באסטן ההולנדי זכה בכדור ב־7 מתוך 14 תיקולים עם היריב.

רודי פלר זכה ב־1 מתוך 12.

הבלם הגרמני קולר זכה ב־6 מתוך 11 תיקולים.

פרנק רייקארד זכה, שימו לב, ב־10 מתוך 10!

נמדדו גם מספר הזכיות בכדורי גובה. רוד חוליט זכה ב־5 מתוך 7, בעזרה להגנה בכדורי גובה.

שבועספורט

מודעות: גילת שניידר טל: (03)439442

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית:
לוסי קזמיר, יגאל אופיר
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט:
אבי בטלהיים

© כל הזכויות שמורות ל"מעריב"

בשער

סיגל גונן ובנה אסף. היא לא תהיה בסיאול. אמהות אחרות – כן. כתבה בעמוד 10 (צילם: שמואל רחמני)

מה בגליון

5-4: לאן הולך הכדורגל; 6-7: כדורסל+; 8-9: אבי חיון מב"ש; 10-11: אמא מנחה; 12-13: סיאול: כאן יתחרו ספורטאינו; 14-15: מוסטר: הלבן של מכבי; 16: 3 נקודות; 17: הגניבות של ל.א.; 18: תחזיטוטו; 20: יש שערוריות גם בהורדת ידיים

יצחק שניאור: הרוסים היו רצים עד היום...

זאב זלצר: על נימוס חייבים לגמול בהתאם

אורי מלמיליאן: לפעמים צריך להתחשב

עמנואל שפר: ננסה להרים את האתגר

שפר מניח שהנוכחים יודעים מי היה המאמן שהוביל את הצלחות העבר.

רשות הדיבור לזאביק. זלצר סיפר עד כמה רצויים אנו באירופה. אבל, התריע, על נימוס ואדיבות חייבים לגמול בהתאם. דבריו כוונו בעיקר לשחקנים הישראלים, שיציפו בקרוב את מחנות האימון באירופה ומוטב שישאירו בארץ כמה מהמנהגים המגונים המאפיינים את חלקם.

הדברים המקצועיים כבר לובנו והם ידועים – דגש על כושר גופני, יציאה מהירה והתפרשות של שחקני הקו האחורי המצטרפים למשימות התקיפה.

ומסקנה נחרצת לגבי מעמדו של הכוכב: "היום הכוכב מחפה ועובד בשביל האחרים ולא האחרים עובדים בשבילו. במכסיקו שיחקה ארגנטינה בשביל מרדונה, באליפות אירופה שיחק חוליט בשביל הולנד".

זאביק הרגים על לוח ירוק, בעזרת 22 כפתורים – כמניין השחקנים – את הטקטיקות השונות. המאמנים עקבו אחריו בעניין רב. אולי ילמדו משהו ממיכלס (מאמן הולנד) ולובאנובסקי (בריה"מ) כדי ליישם בכפר־סבא ושעריים.

לידי ישב "קיש" רומנו הגדול. הוא היה טרוד בבעיה אחרת: עדיין אין לו קבוצה כדי ליישם כל מה ששמע. הוא עדיין תחת הטראומה של העונה הקודמת במכבי טייבה: "היינו ממש בסכנת נפשות, בגלל האינתיפאדה. היו לי שני יהודים בקבוצה, יוסף תשובה ועמי אלחרר. אחד מהם החמיץ פנדל נגד קבוצה יהודית, וחשבו שמכרנו את המשחק".

בסוף היו שאלות ותשובות. בן־חור מזרחי, אברהם בכר ושמעון צ'רנותה, ניסו לדלות עוד סודות מקצועיים. מאמן צעיר רצה לדעת: "מדוע שלא תקום ועדה שתבדוק מדוע הנער הישראלי מתמודד כשווה מול שווה עם האירופים, ואילו אצל הבוגרים נפתח פער גדול?"

שפר: "זרקת לנו אתגר, נרים אותו".

השאלות המשיכו לזרום, אך השעה היתה מאוחרת ושפר חשש שלא יהיה לו זמן. הוא קטע ונטל את רשות הדיבור:

"אין יותר כוכבים. יש שחקנים חזקים בגישה לכדור ואלה קובעים את המשחק. לדעתי, הכי טובה היתה רוסיה. אבל, הם הפסידו כבר בחצי הגמר נגד איטליה. הם תקפו את האיטלקים בחצי המגרש שלהם עם 2–3 שחקנים על כל שחקן. הוציאו להם ממש את הלב. אבל, עוד לא נולד השחקן שיכול לרוץ ככה פעמיים בשבוע".

בנקודה זו חלק עליו יצחק שניאור: "אם המשחק לא היה נגמר, הרוסים היו ממשיכים לרוץ עד היום. הרוסים הפסידו בגלל שתי סיבות: 1. הם שיחקו בגלל הבלם שלהם קוזנצוב שאיתו ההגנה שלהם סגורה הרמטית. 2. ההולנדים ראו את הרוסים בחצי הגמר ומיכלס ידע להכין את הטקטיקה נגדם. קומאן, למשל, שתמיד היה עולה למעלה, כמעט שלא עבר את חצי המגרש".

המאמנים יצאו ללא ספק חכמים יותר. הם למדו משהו על כדורגל, אבל גם דברים חשובים לפרנסתם. בעיקר מאמני הילדים והנוער. שפר: "לא נוכל לעזור למאמן שאין לו חוזה בכתב. ל־99 אחוז ממי שפנה אלינו הצלחנו לעזור כי היה נייר. תעשו מאמץ ותחתמו לפני ההתגרה". ■

אין עתיד לאיטיים

עמנואל שפר: "עוד מסקנה שאני רוצה להתחלק איתכם היא שאין עתיד לשחקן איטי, שיהיה הטכנאי הכי גדול. אין לו מה לחפש בכדורגל הבינלאומי, כי הוא לא יגיע לכדורים והוא גם יאבד אותם".

זאביק זלצר, בעיתון "העיר" פורסם בשבוע שעבר שמעמדו של אורי מלמיליאן בנבחרת מוטל בספק. האם גם שניאור־גרונדמן אימצו את המסקנה הזו?

זלצר: "בעיקרון, שפר צודק. אינני יודע ואינני מוכן להגיב לגבי מלמיליאן. אבל בקשר אליו, כמו לגבי כל שחקן, צריך לקחת בחשבון גם שיקולים של גיל, השתלבות משימה והצלחה במשחקים בינלאומיים בעבר".

נגיע לרמה של פינלנד

זאב זלצר: "ישראל תוכל להתקדם רק ברגע שתקשור יחסים דיפלומטיים עם ברית־המועצות ותתקבל לאירופה. קפריסין ומאלטה התקדמו בצורה משמעותית כדרך זו. הערך של ההשתתפות במפעלים האירופיים הוא עצום. גם במסגרות קבוצתיות וגם הלאומיות. אם בית"ר ירושלים תארח את יובנטוס באיצטדיון ר"ג, יגיעו 40 אלף איש וכל העסק ייראה אחרת"

– והדברים שתלויים בנו?

"ראשית יש להתיר יבוא זרים. לא ייתכן שנייצא את מיטב הכשרונות שלנו לחו"ל ובמקביל לא נוכל לאזן את זה עם זרים. הכלל, לא ייתכן שההתאחדות תקבע מי ישחק כדורגל בישראל ומי לא. קח לדוגמא את קפריסין. לפני 3 שנים הביאו זר אחד, ראו כי טוב והחליטו על שני זרים, והשנה ישותף זר גם בליגה השניה שם. נושא נוסף הוא המתקנים. בכל מדינות הים התיכון החמות, משחקים כדורגל בלילה ואצלנו משחקים בחום הגדול, כשאי אפשר לשחק מהר ואטרקטיבי".

– נניח שיוסרו המיגבלות, נשחק באירופה, בלילה ועם זרים. לאיזו רמה נגיע?

"אני מניח שלרמה של נבחרות כנורווגיה או פינלנד".

– פינלנד? לפני 22 שנה ניצחנו אותה 7–1.

"היום אני בכלל לא בטוח שנחזור על זה. בקרוב גרמניה צריכה לשחק נגדה במסגרת קדם הגביע העולמי והגרמנים מוחרים פחד מוות. בעבר, זה היה בשבילם טיול. אוספים כמה שחקנים לפני המשחק ומתערבים כמה גולים יבקיעו מעבר לשש. היום הם מתכוננים בכל הרצינות. נכנסים למחנה אימון ותוששים..."

– יש משהו שלמדת ואפשר ליישם כאן?

"בנושא של האימון והמיזו אנחנו בהחלט לא מפגרים ובמישור הטאקטי הבאתי הרבה רעיונות, אך מידת התאמתם היא בהתאם לחומר שעומד לרשותך. ככלל, האימון היום הוא מהיר ומרוכז יותר ולא ארוך".

– עצה לקראת אוסטרליה?

"הבאתי למאמנים הלאומיים את התפריט ותוכנית מתנות האימון של נבחרות הולנד וגרמניה. בעניין אוסטרליה חשוב להפריך שתי אגדות – שהם יותר פיזיים מאיתנו ושאנחנו יותר טכניים מהם. הם קבוצת כדורגל טובה וכשביל לנצח אותם צריך לשחק טוב, זה הכל".

להיות כדורסלן; לפחות – עורך־דין

כשהמדינה פרצה ואנחנו עוד היינו קטנים ונאיבים – כל מה שרצינו היה "להיות עתונאי". איזה עתונאי ? – שאלה האמא המאוכזבת. "ספורט" ענינו לה ואת ה"אוי וויי" כבר לא שמענו כי היינו בדרך החוצה. לבאסה (בלומפילד של היום) או למגרש הכדורסל העקום של מכבי. התיסכול של האמא היהודיה נבע מכך שהזנחנו את הכינור לטובת איזה סל או שער, שספק אם יוכלו לעזור לנו בחיים, מול האתגר העצום שבנגינת ויוואלדי עוד ועוד.

עד מהרה הבנתי שכדורסלן גדול כבר לא יצא ממני. ויתרתי גם על הרעיון שאהיה ממשיכו של יהודי מנוחין עלי כינור. לצלילי אנחותיה של אמא שתחייה, פניתי לז'ורנאליזם, כלשונה, כשהשורה התחתונה והמסכמת בנושא זה היתה: "ופרנסה יהיה מזה ?"

תהיה ועוד איך – הבטחתי לה, והמשכתי לדוות על שערים של יוסק'ה גולדשטיין ממכבי אברהם (נוער) ויוספת (הפועל) לרשתות של אברהם בן־רובי ("השחר" נסים) ופילה שפירא (מכבי מנחם).

היום אני יודע שפיספסתי.

שחקן כדורסל הייתי צריך להיות. 30 עד 40 אלף דולר לעונה עוד הייתי מצליח לגרד ממישהו. אני לא רוצה לשחק בלהעליב, אבל אם ההוא וההוא קיבלו 40 – הייתי יכול גם לבקש 50. אין הרבה פליימקרים עם 185 ס"מ.

פיספסתי. אז למה לא למדתי משפטים? הרי גם אני יכולתי לשבת בסוכה מול בית־הכנסת הקטן בפינת מרמורק, ליד משרדי איגוד הכדורסל, לרכז סביבי כמה שמות ולישאול את האחרים: רוצה לעבור קבוצה? יש לך כרטיס בידו?

פיספסתי, ועכשיו אחרים עושים את זה.

לא שחקן, לא עורך־דין, אולי סוכן שחקנים ? למה לא ? – למה שלא יהיו לי שניים־שלושה קליינטים כמו ארל ויליאמס ? מה אני מדבר. ויליאמס יש רק אחד. אליו אפשר לצרף עוד שניים שלושה "בראדרס". הם ישחקו ואני אקבל את האחוזים שלי.

בקיצור: נכשלתי לאורך כל הדרך. רק עתונאי יצא ממני והמפרגנים לי במיוחד אומרים שגם זה בקושי.

כך או אחרת – מנת התיסכול השנתית שלי גואה ועולה בהתקרב מועד יום השוק המפורסם של הכדורסלנים. כאן אני אוכל את עצמי, לא פעם.

בשבוע שעבר עברתי, ולא במקרה, ברחוב מרמורק. הרחוב הצר הזה מוביל, בדרך כלל, למקומות יפים כמו היכל התרבות ותיאטרון הבימה. רק ביום אחד הוא הופך לשוק.

עוד בקצה הרחוב, ליד אבן־גבירול, ראיתי את חבורות המתגודדים הראשונה. כל מיני גבוהים לא מזוהים היו בסביבה. היו גם כמה נערות, נשים, ילדים. עסקנים עם טפסים ניראו מתרוצצים. רק עו"ד רונית ג'מצ'י, האחות של, ישבה בסוכה. הקליינטים, מי שרוצה, ידעו כבר את הדרך אליה.

למחרת, בעתונים, קראתי את התיאור הססגוני של מאמן נבחרת הנשים של הולנד בכדורסל, שנקלע למקום בחברת ידיד. הוא נשאל לדעתו על רחוב השחקנים ומיד, באסוציאציה, עלה בראשו התיאור של רחוב החלונות המפורסם, אתר תיירות בלתי פסיח כשמדובר באמסטרדאם העיר.

למי שלא יודע מה זה רחוב החלונות, הרי עיקרו של דבר: ברחוב הזה יושבות, מאחורי חלונות, עלמות יהפהפיות, מכל הצבעים והסוגים, והסחורה שהן מציעות – משתפכת בעד עצמה. תיירים מכל העולם מציפים את הרחוב, שיצאו לו מוניטין. סיפר לי חבר שראה ישראלי מושיט ישראכרט וגם הוא נבלע בחלון כהרף עין.

אז במרמורק לא יושבות הבחורות עם הציצים, אבל לחילופין – ולהבדיל אלף אלפי הבדלות, טפו, טפו – אפשר עוד לראות עסקן מאליצור אי־שם עם ציציות, מחפש שחקן בהשאלה, או לחילופין מציע אחד.

ולסיום הקטע הזה, קצת קולטורה, כדי שבאי השוק של מרמורק ידעו היכן הם נמצאים.

מרמורק, מי זהו?

אני מצטט מתוך לכסיקון חדש בצבעים, כללי, יהודי וישראלי, בעריכת שמואל שניצר: **"מרמורק, אלכסנדר (1865־1923). בקטריולוג יהודי בצרפת, מראשי מכון פאסטר. גילה נסיוב נגד שנית (סקארלאטינה, מחלת ילדים מידבקת). ציוני פעיל, מעוזרי הרצל. גם אחיו, אוסקאר (1863־1909), אדריכל, היה מראשוני הציונים".**

זהו. שלא תגידו סתם כך מרמורק.

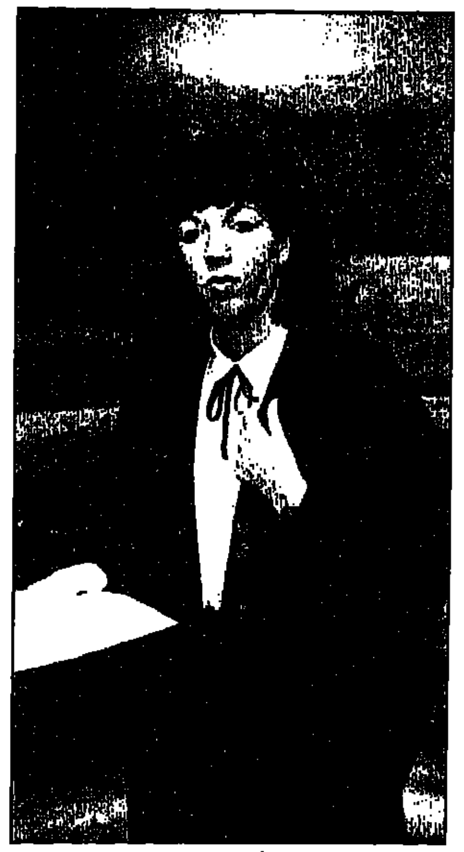

עו"ד רונית ג'מצ'י. קליינטים בסוכה.

דורון, אולי עכשיו?

יש משהו בדורון ג'מצ'י שלא הייתי מסוגל להבין בעונות האחרונות. חצה הבחור את גשר ההלכה, הגיע לעיר הגדולה מרמת־גן, החממה של מכבי ת"א לעוד כמה שחקנים (חיים שטורקמן, שמואל זיסמן), אמור היה להיות כוכב (אחרת לא היתה מכבי ת"א טורחת) והנה לא הכל דפק כמו שצריך

אז אמרו שמיקי ברקוביץ' עדיין נושף בעורפו. זה נכון. הרי הביאו את דורון כדי שיחליף, בבוא הזמן, את מיקי. אין לדעת מתי רצו במכבי שזה יקרה. העונה, בעונה שעברה, או מתי שהוא. אך העובדה שזה לא קרה בשתי העונות האחרונות, שבהן היה מיקי על הפנים – ויותר מפעם אחת – אינה מדברת בזכות השיטה של הבא שחקן־כוכב והכן עצמך לפרישת האקס־כוכב שלך.

זה יכול היה לעבוד בכל מקום אחר שבו אין מיקי ברקוביץ'. אך כאשר מיקי נמצא בסביבה – אי אפשר לשחק אתו ב"תלך, תבוא".

לפרישתו הצפויה של מיקי ממכבי ת"א – יש כמה השלכות. הראשונה והחשובה שבהן: ההנהלה נתנה גיבוי למאמן בבחירת סגל השחקנים שלו. וכאשר החליט צביקה שרף שהעונה הקרובה תהיה הראשונה בלי מיקי (ואסור לשכוח: גם בלי מוטי, שהודיע על פרישה, ללא קשר להחלטה של מיקי לעבור לראשון־לציון) היתה בכך יותר מאשר החלטה אמיצה, שתוצאותיה יעמדו במבחן כבר בעתיד הקרוב

השלכה אחרת, חשובה לא פחות, תהיה על צורת המשחק ואורח חייו של דורון ג'מצ'י. אני מדבר על אורח חיים, כי אחרת קשה במכבי להישרד. אפשר, כמו מגי, לקום בבוקר וללכת לעבודה. אבל מדורון מצפים כולם שמכבי אצלו תהיה לא רק עבודה.

ובנקודה זו – יש למיקי פור ברור.

קשה אמנם למחוק, בין לילה, את כל מעללי מיקי במכבי ת"א ולהעביר את השרביט הישר לידיו של דורון. אך ספורט, מטבעו, הוא דינאמי, שאינו עומד על המקום. אומרים שהחיים קצרים והסינים קרובים ולכן יש לנצל כל רגע.

את הרגע הזה, שבו פשט מיקי את הגופייה הצהובה/כחולה מספר 9, צריך דורון לנצל.

לא עוד מיקי (אפילו על הספסל). דורון – המשטח שלך.

דורון ג'מצ'י. אור ירוק בלי מיקי.

משה לרר

מיקי הרמן. הפרידה מהאח התאום.

זה נוער, אבל...

שמונה כדורסלנים מנבחרת הנוער יופיעו בעונה הקרובה במדי קבוצות לאומיות. יהיו בהם כמה שהפעמון יצלצל לכבודם; יהיו אחרים שיצטרפו לרשימה הארוכה של "נערי הפוסטר". מדובר, בעיקר, במכבי ת"א. ה"פוסטריסט" האחרון של האלופה היה גלעד כץ ובעת הצגת השחקנים במשחק הליגה הראשון הוא יחליק כף עם ערן ברגשטיין. בשבוע שעבר, בעת הפסקת שתייה בליגת הקיץ היפהפיה של מליניאק, אמר לי גלעד: No More Poster. הוא מקווה שצביקה שרף יתן לו את הקרדיט.

ראיתי את הצעירים מנצחים את המקבילים להם בהולנד. רק במשחק הראשון חזיתי, אך תוצאתו (63־93 לישראל) הבהירה לי היכן אנחנו עומדים ביחס להולנדים. היחס הזה כמעט ולא השתנה לאורך מרתון ארבעת המשחקים שניהלו שתי הנבחרות הצעירות (4־0 לישראל), אם כי פה ושם נתנו לנו ההולנדים הגבוהים פייט טוב, בעיקר מתחת לסלים.

מול ההולנדים נראתה הנבחרת הצעירה שלנו טוב, אך איתרע מזלה ובאליפות אירופה הקרובה היא תיפגש עם כמה מהאריות של אירופה. עם שתיים מן הנבחרות הללו – איטליה וספרד – היה לנערים שלנו העונג לשחק לפני זמן קצר, בטורניר ידידות. הישראלים הפסידו.

הצעירים שישחקו בעונה הבאה בקבוצות לאומיות הם: אמיר כץ (עבר מנוער מכבי ת"א לראשל"צ), ערן ברגשטיין (מהנוער למכבי ת"א), מיקי הרמן (אליצור רמלה, נפרד מאחיו, תאומו, דובי, שיישאר בהפועל גבעתיים), גיא גודס (הפועל חיפה), שני כהן ואופיר כוחלי (גליל עליון), אייל לייב וקורן אמישה (מכבי חיפה).

מאוד הייתי רוצה לעשות את סיכום העונה הקרובה ולהצביע על כמה מן הקאדטים הללו כעל שחקנים שעשו צעד חשוב קדימה. זה קשה, אך זה תלוי, בראש וראשונה, במאמנים. עם כל ההבנה למאבק הגדול בליגה, יש להשקיע משהו גם בטיפוח שחקני העתיד. כי אם נרצה או לא – אלה יהיה שחקני הצמרת שלנו בעתיד הקרוב. נכון שהם יהיו תמיד בצילם של הזרים, אבל בעוד שנה־שנתיים הם יעלו כתה ויקדימו בסולם החשיבות את המתאזרחים, דור הולך ונעלם.

המאמן שיטרח כבר עכשיו להכין את הצעירים הללו – יקטוף בעתיד את הפירות.

שכן אם תעבור עוד עונה ועוד אחת, ושום דבר לא ייעשה עם הצעירים הללו בכיוון הנכון, הרי שבעצם לא עשינו כלום וכל התכניות הבומבאסטיות של רלף קליין וראשי איגוד הכדורסל, יהיו "תכניות מגירה" ותו לא.

לא מספיק להתלהב מהצעירים. צריך לתת להם גם את ההזדמנות להוכיח את עצמם.

מעניין אם ה"ציונות" הזאת עושה משהו למישהו.

מה קורה שם בהפועל?

בסדר. אנחנו יודעים שלהפועל תל־אביב אין כסף לשלם לשחקנים (אבל היה להם מספיק עטים לחתימה על החוזים). אנחנו יודעים שהמצב ברחוב אוסישקין בת"א לא מי יודע מה. אבל איש לא ישכנע אותנו שבקופה לא היו מספר שקלים כדי לקנות ספריי ולנקות את הבושה המתנוססת על קיר הכניסה לאולם הפועל ת"א בצפון העיר. והמלים מדברות בעד עצמן. האם אוהד הפועל ת"א יכול לעבור על הכתובת שעל הקיר לסדר היום ?

צילום: נאור רהב.

נפילות כן; אבל לא בשנת בחירות

טוטו הפועל חיפה – כן תהיה קבוצה; לא תהיה קבוצה – שהתנהל בגובה של 30 אלף שקל מעל פני מועצת הפועלים בחיפה, מרכז הפועל, ההסתדרות, ועוד רגע גם הממשלה, נחתם סופית עם ההודעה המשמחת שהכסף נמצא והקבוצה תצא לדרך. לרואי השחורות, ו־11 קבוצות בליגה, נכונה אכזבה. במידה מסויימת אוכזבו אולי גם כמה משחקני הפועל חיפה שבשלב מסויים כבר ראו עצמם חופשיים לעבור לקבוצה אחרת עם כרטיס ביד. וכרטיס ביד – שווין רב היום בשוק הישראלי.

איש העסקים החיפני, קובי שלזינגר, המחזיק את ראשה של הפועל חיפה קצת מעל למים, במטרה לאפשר לה פה ושם נשימה, לא נראה לי מתרגש במיוחד ממצב הנדנדה שבו נמצאה קבוצתו בימי הקיץ החמים. הוא את שלו תרם, בעיקר בשטח הניהול, וקצר שבחים, בחלקם הגדול כאלה שלא באו לידי ביטוי הולם בעתונות.

מכבי חיפה, שבעבר כבר רוששה כמעט את היריבה העירונית משחקנים, עשוייה היתה לחזור על מבצע הרכש גם עכשיו, אלמלא הוזרם ברגע האחרון הסכום המינימאלי שנדרש כדי לרשום את הפועל כחוק במשרדי איגוד הכדורסל.

מה שמכבי חיפה לא לקחה בחשבון: בלי "דרבי", לא יהיה כדורסל ראוי לשמו בעיר הכרמל. והרי סם החיים של הליגה, בין השאר, הוא התחרות על ההגמוניה העירונית. וכמו שבתל־אביב צריכה מכבי להיות מעוניינת שתהיה הפועל חזקה (פרט לגזבר מכבי, קשה לשכנע את האחרים...) כך גם בערים האחרות.

אין להעלות על הדעת שבחיפה "האדומה", לא תהיה קבוצת הפועל בכדורסל. בחיפה עדיין מתקשים לעכל את העובדות. עוד לא התגברו על ההלם שבאי הצלחת קבוצת הכדורגל להעפיל בחזרה מהארצית ללאומית. אין פלא שאיש לא מוכן לקחת על עצמו את האחריות לפירוקה של קבוצת הכדורסל של המועדון.

וחוץ מזה: בחירות בשער. ומי הגיבור שיעז לצאת אל הבוחרים עם קבוצת כדורגל בליגה הארצית ובלי כדורסל ?

אצל נחמיאס, בין האורנים

הייתי השבוע בראשון. בפרדס של נחמיאס, שם במסעדת האורנים, תאמינו או לא – ראיתי דווקא תל־אביבים רבים. אני לא יכול לגלות את כל המי ומה שראיתי שם, אבל שמו של אחד, לפחות, אני יכול לגלות, והוא תל־אביב עסלי: מושקה אידלסון.

יושבים החברים ומגלגלים שיחה. על כל מיני דברים חשובים שבעולם. האוזן שלי סלקטיבית מאוד, אך על המלה "כדורסל" לא יכולתי לפסוח. ושמעתי שם את המלה הזאת יותר מפעם אחת.

אמרתי שלום גם ליושבים סביב שולחן סמוך – ומה קולטות אוזני שם, אם לא את השם מיקי.

מיקי ? – איזה מיקי יש בראשון ?

עד שבא לעזרתי אורי פורת, זה מרשות השידור, תושב כבוד של ראשון, ולוחש לי "ברקוביץ'".

כמעט שכחתי. נכון. מיקי שלנו ישחק כאן, בין הפרדסים, בעונה הבאה.

כשחזרתי לתל־אביב, פיזרתי בדרך כמה סימני דרך, כדי שבבוא הזמן שוב אמצא בקלות את ראשון, המקום שבו ישחק מיקי.

אבי חיון. "יהיה מתח בריא"

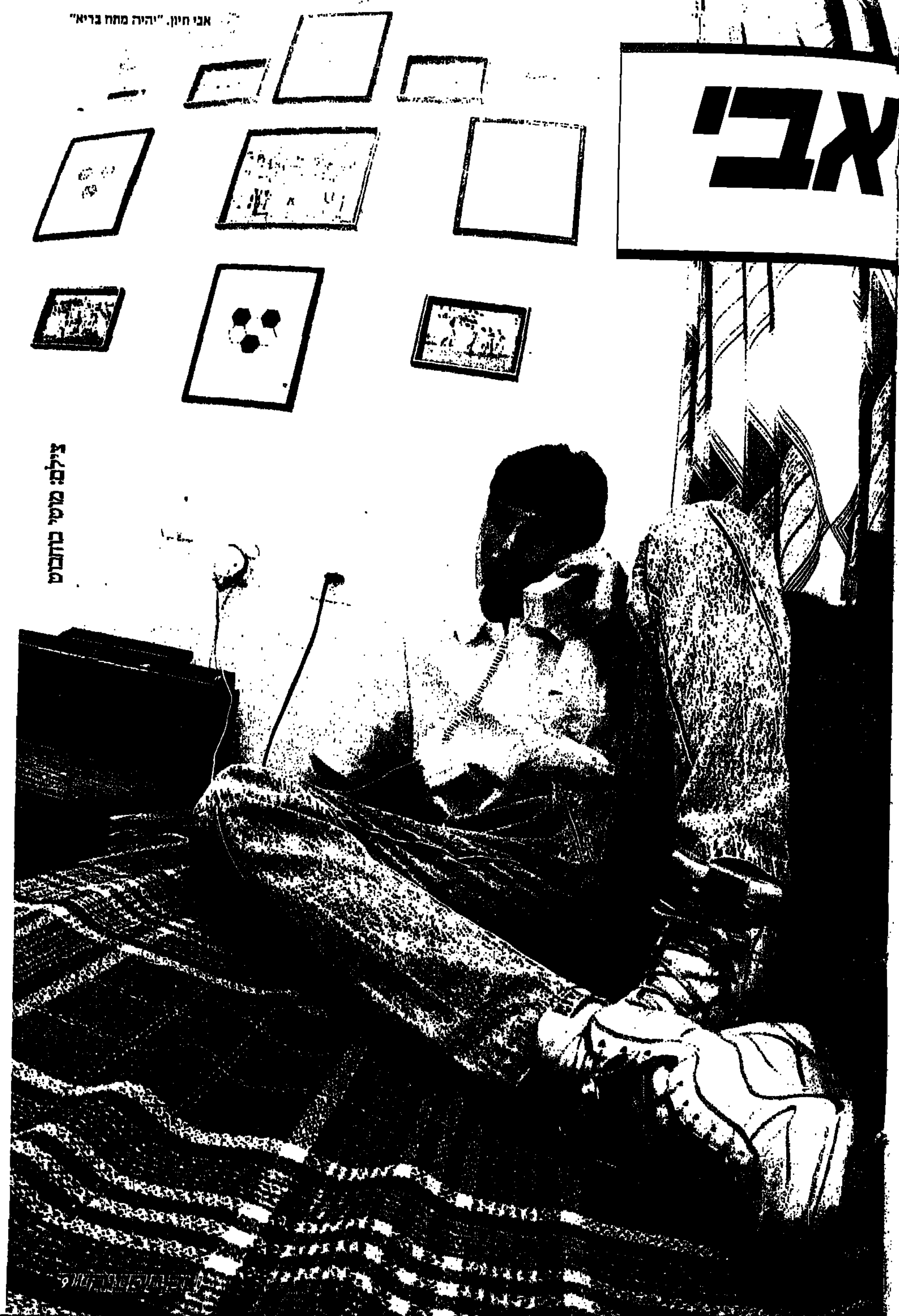

צילם: מוקי בוחבוט

החייל האמיצאבי

אבי חיון, אהוב באר־שבע, "סיפור" מיוחד: שיחק כמעט כל העונה שעברה בלי סחוס בקרסול. פגיעה בלתי הפיכה. איש לא מבין איך עשה זאת ■ עכשיו הוא בורג חיוני ביותר בקבוצה שנמצאת באוסטריה ומתכוננת שם לעונה הקרובה בישראל ■ תשמעו עליו מעתה גם מחוץ לנגב

אביעד פוהורילס

באירופה כבר מתחילים להתכונן לעונת כדורגל חדשה ואצלנו עדיין "עונת מלפפונים". במה עוסקים הכדורגלנים? – בעיקר ב"משחקים עם ההנהלות". הפועל באר־שבע, מקום שלישי בעונה הקודמת, עושה עתה באוסטריה במחנה הכנה ובכתי הקפה בבירת הנגב, נשארו נסיכי העבר אביטן, אליהו, נומה וברדי. כולם חלומות.

והיום יש כבר שחקן אהוב חדש, אולי האהוב ביותר בקבוצה: אבי חיון. בבאר־שבע כבר מכירים אותו; בעונה הקרובה, יש לצפות, יכירו אותו יותר, גם מחוצה לה.

חיון, חייל בן 20 וחצי, רזה כמו מקל, רחוק מאוד מתדמית של כדורגלן. בכל זאת הוא בורג – רבים אומרים בורג חיוני.

נס רפואי אומר עליו הפיזיותרפיסט של הקבוצה, אלכס פרישמן. תופעת טבע, יוסיפו אחרים. חיון שיחק כמעט לאורך כל העונה שעברה כשהוא פגוע פגיעה בלתי־הפיכה בסחוס הקרסול הימני. יותר נכון: בלי סחוס. איש לא מבין כיצד עשה זאת ואבי לא עושה מהבעיה שלו סיפור גדול. פוטר אותה בלא כלום. "קצת כאב, אבל התגברנו". מי שמכיר אותו יודע שסבל כאבים אבל חיון הוא מסוג השחקנים שלעולם לא ייכנע. "כדורגלן לא יכול לשבת", הוא אומר. "חייבים להמשיך".

מתקל מעולה

קשה לומר שממדי הגוף שלו מפחידים, אבל חיון הוא מן המתקלים הטובים ביותר של באר־שבע. קשה להבין, לעתים, כיצד דק־הגיזרה הזה נכנס לתיקולים שניראים חסרי־סיכוי – ויוצא כשרגלו על העליונה. עקשנות והתמדה זו מלה קדושה אצלו. "ויתור" לא קיים בלקסיקון שלו, גם לא פחד. "אני לא אוהב להפסיד. אני בעצם שונא להפסיד. לוקח קשה הפסדים ולכן אני נלחם. לא איכפת לי להיפצע. מי שפוחד נגזור הוא זה שנפצע לבסוף. פציעה היא עניין אכזרי. אפשר לעקם קרסול גם מקפיצה סתמית".

חיון שייך לדור החדש של באר־שבע. 9 שנים הוא שם. עבר את כל המסלול מן הילדים ועד לבוגרים. הספיק לשחק יחד עם שלום אביטן (נגד מכבי נתניה) – במשחק האחרון של שלום.

לשחקנים רבים אימונים ותרגילי כושר הם סיוט. חיון מצפה לאימונים אלו בכל יום וכל היום. לאיצטדיון הוא מגיע כשחיוך רחב על פניו. קשה להישאר אדיש ועצוב לידו. ימצא בטיפול רפואי וישמע את חבריו מתאמנים, יאיץ בפישמן לגמור את הטיפול. מתקשה להשלים עם זה שאינו עומד על הדשא. חושב כי מצב רוח טוב ואווירה נעימה בחדר ההלבשה, לפני משחק, הם ערובה להצלחה בשדה. השוער גיורא אנטמן סיפר כי חיון חייב לשמוע בדיחות לפני כל משחק. אם הוא עולה מחייך, קשה לעצור בעדו.

אין מנהיג במרכז השדה

על מערך הקישור של באר־שבע הוא אומר: "היום אין מנהיג במרכז השדה. המנהיגות שלנו היא דוידי ואילוז ההגנתיים. קבוצה טובה חייבת שתהיה לה מנהיגות במרכז השדה. יש היום ניצוצות מעזרן וצרפתי, אבל לא נראה שבשנתיים הקרובות יהיה מנהיג שיבוא וישלוט במרכז השדה. העבודה תתחלק בינינו. אם יחזור שושני, אולי תשתפר בעית המנהיגות".

לא, הוא לא פוחד מהחזרת שושני. "המאבק על החולצה יהיה גדול, יהיה מתח בריא בין השחקנים וזה יחזק את המוטיוואציה. מי שיהיה חלש יאבד את המקום".

אם מוטיוואציה היא שם המשחק, חיון הוא השחקן הכי בטוח אצל המאמן נסים בכר.

לא רק שחקן. בילדותו היה אוהד. את עונות האליפות ב־75' ו־76' זוכר היטב: "אז היו 'תותחים'. היו אמנם בעיות חברתיות, אבל כשעלו לדשא, כולם שכחו את הבעיות ורצו לנצח. הלכו מכות במהלך השבוע, אבל בשבת 'תתכו' את כולם. מכתה אל"ף הייתי הולך למשחקים. נסעתי לבלומפילד. היציעים בבאר־שבע היו כמעט תמיד מלאים. חוויה של ממש".

ניצלנו חולשות

על באר־שבע שלו יש לו דברים טובים לספר: "העבודה שהחלו עושים לפני שנתיים החלה נותנת פירות. חשבנו השנה על מקום 8. מקום 3 היה לא מציאותי. אבל ניצלנו חולשות של יריבים והתקדמנו".

את רבע־גמר הגביע, מול מכבי ת"א, הוא מתקשה לשכוח. "אם היה לנו טיפה יותר אופי, היינו מנצחים. עניין של מנטאליות. אם עד לדקה ה־109 לא מקבלים גול ולא מבקיעים, צריך לסגור את המשחק ולחכות למשחק חוזר. חשבנו רק לתקוף. היינו נאיביים. אם היה לנו ניסיון, לא היינו מקבלים גול". באר־שבע כואבת עד עכשיו את ההפסד הזה. גם אבי – במיוחד כשמדובר בהפסד לקבוצה תל־אביבית.

הוא בהחלט מסכים לכך שיש ניכור כלפי תל־אביב: "התקשורת מתרכזת בקבוצות במרכז הארץ. מי שקרוב לצלחת נהנה. יש אצלנו רצון להוכיח שאנחנו טובים יותר מן התל־אביביות".

היום כבר איננו צעיר הקבוצה, אלא ממש נכס מקצועי וחברתי. "בבאר־שבע היחסים החברתיים הם הטובים ביותר מבין כל הקבוצות בארץ. יש שילוב מופלא בין הוותיקים לצעירים. בעבר היו רק כוכבים ולא היה מישהו פחות טוב שיידע להעריך ולכבד. או לא היה כייף גדול להיות בחדר ההלבשה".

האבא של הקבוצה

דוגמה מצויינת, הקפטן שלמה אילוז: "עד לפני כמה שנים לא היה מסיים עונה בלי שני כרטיסים אדומים. השינוי החברתי בקבוצה השפיע גם עליו. היום הוא ה"אבא" של הקבוצה. יש לו אחריות גדולה בעזרה לצעירים. אילוז, לדעתי, קופח מאוד כשהזורקורים לא הופנו אליו למרות שהיה אחד הגורמים העיקריים להצלחה בליגה. הוא היה אחראי לכך שההגנה שלנו קיבלה הכי מעט שערים".

"הגיע הזמן, מדגיש חיון, שהתקשורת תפסיק להתעלם מבאר־שבע. אם נהיה בין שלוש הראשונות מתחילת העונה, לא יוכלו להתעלם. כבר היום יש 3 שחקנים בסגל הנוער ו־3 בעתודה. יש שינוי".

העונה הבאה תהיה, לדעתו, קשה: "באר־שבע מוכרת כקבוצה חזקה. יקשו עלינו מאוד לפתח את המשחק החופשי שלנו. הקבוצות הגדולות שנפלו השנה, לא יתנו לזה לקרות שוב. כדורגל זה לא עניין של שמות. מי אמר שצפרירים זה שם פחות יפה מבית"ר ירושלים?"

אבי חיון. בורג קטן בגודל, אבל כמעט שאי־אפשר להסתדר בלעדיו. תשאלו בבאר שבע. ■

דעות, אהבות, שנאות

★ שאיפות: "להגיע לנבחרת ישראל. חושב על חו"ל. מי שלא חושב על זה, סתם מבלף את עצמו".
★ על הבישלון באוקיאניה: "נסעו כמעט כל השחקנים הטובים. אולי התעלמו מארמלי. זאחי כבש 18 שערים בליגה עד לטורניר באוקיאניה. הוא היה גם אחד הטובים בטורניר הקודם, ב־85'".
★ מודל לחיקוי: "אורי מלמיליאן. מגיל צעיר הוא דמות עבורי".
★ רגע גדול: "גמר גביע המדינה לנוער. לפני גמר הבוגרים בין חיפה לבית"ר ירושלים. היו ברמת־גן 25 אלף צופים וניצחנו את נתניה 2–1".
★ משחק מרגש בצופה: "נגד בית"ר ירושלים, כשעמדנו לרדת ליגה. ניצחנו 2־1. האיצטדיון היה מלא והשמחה היתה כאילו זכינו באליפות".
★ מאמן: "ג'קי דקל. חייב לו תודה על שהעלה אותי לבוגרים".
★ נבחרת: "בראזיל".
★ קבוצה: "ליברפול".
★ שחקן: "פלאטיני".
★ שעות אהובות: "שעות האימונים. בשבילי זה כייף".
★ חברים טובים בקבוצה: "החיילים. (דהאן, ביטון, גונן וצרפתי)".
★ עיר מועדפת: "באר־שבע".

אמא פנתר

ספורטאיות־אמהות. בשנים האחרונות, זו תופעה שמתרחבת והולכת ◻ גם לקראת אולימפיארת סיאול החלו מומחים בעולם להתעניין בזה ◻ האם כניסה להריון או שימוש בגלולות למניעת הריון, באורח מכוון – תורמים לשיפור ההשגים בספורט? ◻ אילו שינויים מתרחשים בגוף כתוצאה מזה? ◻ מה עושות המזרח גרמניות והסובייטיות? ◻ מה אומרות על כך סיגל גונן (קפיצה לרוחק), תמי סנדריק (טניס) ואסתר רוט (מלכת האתלטיקה של ישראל)

שרי ארליך

חודש אחרי שנולד בנה הבכור, אסף, שבה סיגל גונן לאימונים. עברה שנה, והאמא הטריה ניצבה במרחק של 4 ס"מ מהשיא הישראלי בקפיצה לרוחק. ב־86', שנה אחרי, כבר שברה את השיא הזה.

הישגיה של אמא סיגל אינם יוצאי דופן. שלוש מדליות זהב גרפה, האצנית אסתר רוט־שחמורוב, במשחקי אסיה בטהרן, שישה חודשים בלבד אחרי לידה קיסרית קשה. תמי סנדריק, זכתה באליפות ישראל בטניס לנשים ב־67' – שנה אחרי לידת הבן הבכור.

בעולם הרחב זו כבר תופעה מוכרת: אמא ספורטאית. התפיסה המיושנת של "אמא אווזה" פינתה מכבר את מקומה לדימוי המודרני, תוקפני־משהו: "אמא פנתר".

אינגריד קריסטיאנסן מרתוניסטית מנורווגיה: טניה קאזאניקנה, רצה למרחקים ארוכים מבריה"מ, פאטי מקורמיק, קופצת ממגדל, ארה"ב – כולן ספורטאיות מהשורה הראשונה בעולם – נסקו לשיאים חדשים בקריירה הספורטיבית שלהן, דווקא אחרי הלידה.

הריון או גלולות־מניעה

במערב לא נערכו עדיין בדיקות מקיפות בנושא זה. בתאוריה, לפחות, קל למצוא, כיצד ההריון משפיע על הישגי הספורטאיות. נדרשת השוואה בין התוצאות לפני, במהלך ואחרי ההריון. סביר להניח, שמחקרים אלו בוצעו במעצמות הספורט הנשי, מזרח גרמניה וברה"מ. אין במערב הוכחות ברורות בעניין הזה, רק השערות. אלו הן גם מדינות שאיסוף מידע על הנעשה בהן, הוא בעייתי – ומנגד, בתחומן, עקב מגורים משותפים של אתלטי־צמרת, החיים במרכזי אימונים, ניתן ללא קושי לערוך את המיפרקים ההשוואתיים הללו. עתה, כשקרב מועד תחילתה של אולימפיארת סיאול וספורטאיות לא מעטות יהיו שם, הנושא הזה עורר עניין מחדש.

יש הערכות במערב שאתלטיות לא מעטות במזרח גרמניה, בעצת רופאי הספורט שם, מצאו שהכניסה להריון, דווקא משפרת את השגיהן. יש בזה יתרון. הן נכנסות להריון מכוון, לפני תחרויות מכריעות. זה נשמע כמו משחק אכזרי בגופן. הוא אינו נראה הגיוני, מאחר שנשים אלו יצטרכו להפיל את העובר מאוחר יותר.

עיתון החדשות המערב גרמני, "דר שפיגל", ◄

אסתר רוט ובתה מיכל על הסולם

תמי סנדריק ובנה אורן בשיעור התעמלות פרטי

סיגל גונן "מתאמנת" עם בנה אסף

ריווח באחרונה על אפשרות סבירה הרבה יותר: האתלטיות המזרח גרמניות נוטלות לפני תחרויות חשובות כמות גדולה של גלולות למניעת הריון. ההורמונים שנבלעים בגוף, יוצרים שינויים פיזיולוגים, המאפיינים את חודשי ההריון הראשונים – ואלו דווקא עוזרים להן בהכנות האחרונות לתחרויות...

שינויים הורמונליים

מימצאי אחד המחקרים הבודדים שנערכו בארה"ב – מפתיעים: חלק גדול מהשינויים הפיזיולוגים מאפיינים אתלטים שעובדים עם משקולות במזג אויר חם. לדוגמא: רגלי הנשים, התחזקו עקב ההריון – כנראה בגלל תוספת המשקל שהן נושאות במהלכו. כן נמצא, כי נשים הרות מתגברות ביתר יעילות על חום. תופעה מעניינת נוספת: קצב הפעימות, זרימת הדם ונפחו בכל פעימה – גדלים. אלו שינויים שאליהם שואפים הספורטאים ומקצוענים.

"בגיל 17, החלטתי להפסיק להתאמן", מספרת סיגל גונן, 25. "התחתנתי וילדתי. אחרי הלידה רזיתי מאד. הפחתתי 16 ק"ג, כנראה עקב שינויים הורמונליים. אחת הסיבות לכך שספורטאיות פורשות, זו השמנת יתר. אבא שלי שאל אותי: 'אולי כדאי שתחזרי'. בדקתי את שרירי הבטן, ראיתי שהכוח שלי לא ירד. החלטתי לחזור. אין לי הסבר מבחינה מדעית. אני רק יודעת שפתאום הרגשתי יותר חזקה. רציתי להוכיח לכולם, במיוחד משום שכבר הספידו אותי. שנתיים וחצי נשארתי רזה. אחר כך התחלתי לשמור על דיאטה.

"התוצאות בשנתיים הראשונות, באו בקלות. לא היתה בעייה עם עבודת הלב והריאות. עכשיו אני ממש תורקת שינים, כדי לשמור על ההישגים". אבל בסיאול היא לא תהיה ואולי זו הסיבה שהעירה בציניות: "אולי יהיה עלי להיכנס שוב להריון, כדי לזור לאותו כושר של פעם..."

תמי סנדריק ואסתר רוט אינן שותפות לדעתה של סיגל. סנדרק, 38, אם לאמיר (16), אלון (14) ואורן (8): "אני לא חושבת שיש קשר. אומנם, יש טניסאיות וספורטאיות אחרות שהגיעו להישגים גבוהים דווקא אחרי הלידה, אבל אף אחד לא יכול לדעת, אם הן לא היו מגיעות להישגים גבוהים יותר, ללא הריון".

רוט, אם לירון (14 וחצי) ומיכל (6 וחצי): "לא הייתי אומרת שהלידה שיפרה את ההישגים שלי. לפניה היתה לי מהירות מאוד גבוהה. לא חזרתי אליה. בתחילת הקריירה שלי, השתתפתי בכל סוגי הריצות. אחרי ההריון – התמקדתי במשוכות והשתפרתי בהרבה. לפני ההריון, רצתי 110 משוכות ב־14.17 שניות. אחרי ההריון, ירדתי ל־12.91 שניות. השיא שלי".

חוסר ידע מדעי בנושא, הוביל את החוקרים לחפש פתרונות פסיכולוגיים. ההנחה היתה, כי אם יש לאמהות השפעה חיובית על ביצועים ספורטיביים, חלק מהסיבות הן וודאי פסיכולוגיות. לידת תינוק, לפי אותה תפיסה, חיזקה את הנשיות שלהן, ובעקיפין תרמה למיצוי הפוטנציאל האתלטי.

"אף פעם לא היו לי בעיות עם הדימוי הנשי שלי", אומרת על־כך סיגל גונן. "אחרי הלידה, נראיתי הרבה יותר טוב. כשהתחלתי להתאמן, קיבלתי גוף של ספורטאית".

"לא כמו נשים מהמזרח"

גם תמי סנדריק טוענת שמעולם לא סבלה מדימוי נשי נמוך: "במהלך הקריירה שלי ניפגשתי עם נשים מהעולם המזרחי, והן בהחלט נראו לי כמו גברים. בארץ, הספורט הוא לא עד כדי כך מקצועני. רוב הספורטאיות כאן נראות כמו נשים. הן אולי יותר שריריות ומוצקות, אבל לדעתי אינן מרגישות עצמן חסרות עדינות. מעולם לא הרגשתי תיסכול בעניין הזה, כאילו שאני לא נראית מספיק אשה".

אסתר רוט, היא היחידה מן השלוש שעברה הריון קשה במיוחד, עקב פעילותה הספורטיבית: "אצניות טובות לא מתפתחות כנשים רגילות. אצלנו, האגן והשרירים מאוד מכווצים. נאלצתי לעבור ניתוח קיסרי. קרעו לי את כל השרירים בבטן".

למרות זאת היא מדגישה את התרומה הפסיכולוגית החשובה: "ההריון שיחרר אותי כי היו כל מיני השערות שספורטאיות לא יכולות ללדת, עקב המאמץ הרב שהשקיעו. אמי חששה שלא אצליח ללדת. כשמבלבלים לך מהצד את המוח, כל הזמן – עולות מחשבות של ספק. ההריון היה לגבי תקופה של פסק זמן. אחרי שנים רבות של אימונים, פתאום היה לי זמן לנוח. הגוף התאושש מבחינה נפשית. חזרתי לאימונים אחרי הלידה, עם חשק גדול ורעב הרבה יותר גדול".

חווית האימהות גורמת לאתלטיות לשנות סדרי עדיפויות. המשפחה והילד מטפסים לראש הסולם. באופן מפתיע, המיקום הנמוך יחסית של הספורט והורדת רמת הלחץ, מובילים לנצחון. "אצל כל אשה שלב הבשלות הוא הרבה יותר רגוע ונינוח", אומרת תמי סנדריק. "רואים שיש בחיים דברים אחרים, יותר חשובים מהספורט. הפרופורציות משתנות וזה מביא להישגים יותר טובים. את לומדת לקבל הפסדים ואכזבות. האישיות שלך מסוגלת להתמודד איתם".

מאמצים מיוחדים

אסתר רוט, מדגישה את הבעיות החדשות שנוצרו בעקבות הלידה: "הכל נעשה קשה ומסובך יותר. העובדה שבעלי היה המאמן שלי, הקלה עלי. הוא ידע בדיוק מה אני צריכה. לא הייתי מוכנה להתפשר, עם זה שמישהו אחר ייגדל את ילדי. רציתי לגדל את הילד – וגם לעסוק בספורט".

הרצון להמשיך בספורט, למרות הלידה, חייב אותן למאמצים מיוחדים. סיגל: "הייתי לוקחת את הילד לאימונים שלי, עם כל הבקבוקים והחיתולים. אמי ואבי היו באים איתי לאימונים כדי לשמור על הילד. שיגעתי את כולם. אמא נאלצה להפסיק לעבוד. היו לי אז בממוצע 4 נסיעות לחו"ל בשנה. השארתי את הילד עם בעלי. זה מצב שקרע אותי מבחינה נפשית. גם הילד עבר משברים לא קלים".

תמי סנדריק: "מגיל שנה הילדים שלי נמצאים איתי באימונים ומאוד נהנים מזה. זה תורם לקשר שנוצר בין האם לבנים. בעלי עמד מאחורי. דירבן אותי לעסוק בספורט. כשנסעתי לחו"ל, הוא שמר על הילדים. ללא העזרה שלו, לא הייתי יכולה להגיע להישגים".

ההשפעה הברורה של ההריון, אם בכלל, עדיין אינה וראית. בכל מקרה, מסקנה אחת לפחות אפשר להסיק: בפעם הבאה, שמישהי מהקוראות תישקול כניסה להריון, כדאי לבדוק לא רק את מצב הכוכבים והשמיים – אלא גם את מועדי תחרויות הספורט הארציות. ■

צילומים: שמואל רחמני ויוסי אלוני

הלבן של מכבי

לבן מרסר, מצטרף בסוף השבוע למכבי ת"א, כשזו תפתח, רשמית, באימוניה לעונת הכדורסל החדשה ■ אומרים שזו תהיה העונה של מכבי, ללא עודרין ■ מרסר יעניק לה את מימד הגובה בעמדת ה"סנטר" ■ מהליך ארום בצהוב

איור: גדעון עמיחי

כאן יופיעו הישראלים

קים צ'ון קיל (סיאול)

שירות "גאמאי" מיוחד ל"שבועספורט"

קים ג'ון פארק משלם 900 דולאר בחודש, לשכירת כוך־החייטים שלו, הנמצא במעבר הולכי רגל בלב אזור הקניות איטאוון בסיאול. כרבים אחרים, הוא מעריך שיעשה כסף רב במהלך האולימפיאדה, כיוון שאת האזור הזה אמורים לפקוד רוב באי המשחקים – ספורטאים ותיירים. כוך החייטים של קים איננו גדול יותר מבית שימוש ביתי. הוא מוכר שם חליפות מעשה ידיו ב־120 דולאר חליפה. אבל תמיד יש מקום למיקוח.

30 יום לפני טקס הפתיחה עולה המתח בסיאול. לבד מהפגנות סטודנטים, יש בעיר הזו פעילות קדחתנית הקשורה ישירות ובעקיפין לאירוע השיא בתולדות דרום־קוריאה המודרנית. הכל מצפים שהמשחקים גם יתנו פרי, מבחינה כלכלית, אבל יותר מזה – יוקרתית ומדינית.

אין זה כבר סוד שכאשר העניק הועד האולימפי הבין לאומי לסיאול את אירות משחקי הקייץ 88' הוא נתן יד להימור, אולי ההימור הגדול בתולדות התנועה האולימפית. מנגד, נרתמה אומה שלימה, על כל משאביה, לקראת המשימה שנטלה על עצמה.

את התוצאות, לפחות בעין – כבר רואים עכשיו. הנה המיבנים הללו, שיארחו את המשחקים.

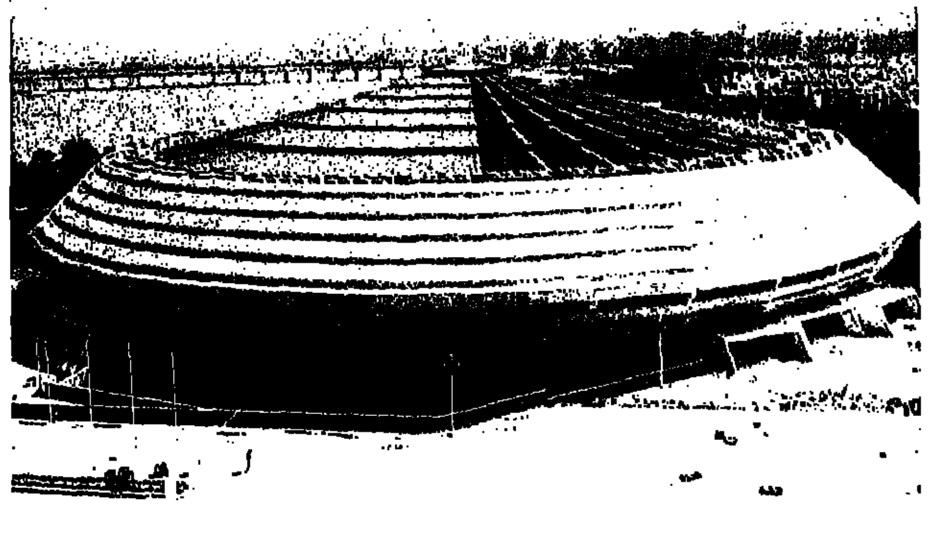

אולם האיגרוף במיתקן צ'אמשיל. 6 ק"מ מהכפר האולימפי. 7500 צופים. כאן יתחרו יהודה בן־חיים, יעקב שמואל ואהרון יעקובשוילי

חגיגה עולמית

"אנחנו מדגישים את נושא הבטחון האישי, בהנחה שאפילו שיעור של 1 אחוז (לאפשרות של מעשה טירור), עלול לחבל במשחקים", אמר השבוע לויטננט גנרל יוק ואן־סיק, האחראי על נושא הבטחון באולימפיאדה.

הוועדה המארגנת גייסה 29 אלף מתנדבים, בצד מומחים ומקצוענים שעסקו בבנייה מואצת של מיתקנים חדישים וניקו את העיר סיאול. כאן יודעים שהאולימפיאדה איננה רק חגיגה כל־עולמית, היא בעיקר הזדמנות לקוריאה הדרומית (כ־43 מיליון תושבים) להוכיח שהיא מתקרבת במהירות למעמד של מעצמה תעשייתית, מודרנית ביותר, מהמעלה הראשונה. במובנים רבים, כי כבר כזו. מבחינה כלכלית היא בלי ספק נס. אין הרבה מדינות שהגידול השנתי שלה הוא בשיעור של 10 אחוז בממוצע בשנה, בעשור האחרון. סיאול של קייץ 88' איננה עוד אותה עיר חריבה כפי שעדיין מצטיירת בזכרונם ודימיונם של רבים במערב, בעקבות מלחמת קוריאה של תחילת שנות ה־50.

התקשורת המקומית כבר כיוונה את כליה לקראת "יום השי"ן" – 17 בספטמבר, טקס הפתיחה. עלה בכוחה לגייס למעשה את כל תושבי עיר המיליונים הזאת (10 מיליון) למשימה. רבים מהם עומדים הכן, ממש כך, לכל קריאה שתגיע מהועדה המארגנת. "אולימפיארה" זו הסיסמא שמקפיצה כאן רבים־רבים לכוננות מבצעית, לכל תפקיד, לכל משימה שיתבקשו לבצע. חברות כלכליות רבות נקראו לתמוך, בספית, בספונסריות, בכל מיני מבצעים הקשורים באולימפיארה. "יש אצלנו נכונות, רצינות והתלהבות", אומרים בסיאול.

התקציב הכולל של המשחקים מגיע ל־3.1

אולם ההתעמלות, בפארק האולימפי. כאן יתחרו דויטל שרון והמתעמלות האמנותיות שולמית גולדשטיין ורקפת רמינולסקי

חודש לטקס הפתיחה ואומה שלימה בעיצומה של הקדחת האולימפית □ עשרות אלפי מתנדבים, בכלל זה נשים עם מטאטאים וגם פיסות של נייר טואלט, מצחצחים הכל □ 34 מיתקנים חדשים שבנייתם ארכה כשמונה שנים □ מבט משם

מיליארד דולאר. ההוצאות הישירות – פחות ממיליון. 800 מיליון דולאר גוייסו ממקורות קוריאניים פרטיים, בעיקר גורמי תעשיה ומסחר. 1.4 מיליארד הן הוצאות בנייה של מיתקני 23 הענפים שבתוכנית המשחקים. מדובר ב־34 מיתקנים, שאת רובם החלו לבנות בתחילת שנות ה־80 ויעילותם נבחנה לראשונה במשחקי אסיה, לפני שנתיים.

למעשה, רק בריכת השחיה המקורה, ל־10 אלפים צופים, בישיבה, היא מיתקן חדיש ביותר שנבנה רק עתה. חנוכתה נערכה רק בחודש שעבר. היא נבנתה במבצע מזורז, מאד קוריאני. בימים שקדמו לטקס החנוכה, הובאו לשם אלפי נשים, עם מטאטאים, כדי להשלים את הנקיון וסילוק הפסולת. רבים מהן השתמשו במהלך העבודה גם ב...מגבות נייר טואלט.

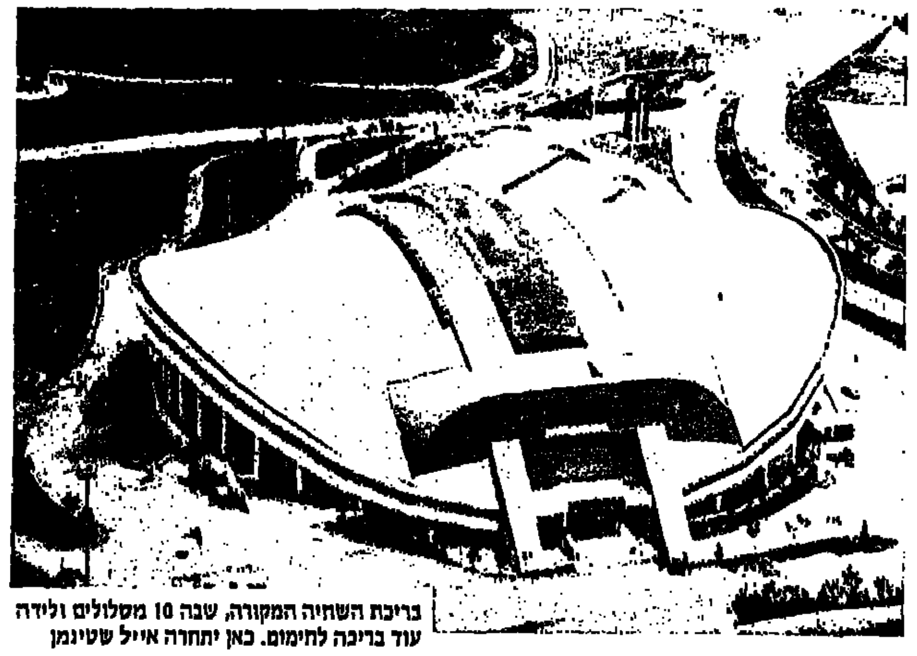

בריכת השחיה המקורה, שבה 10 מסלולים ולידה עוד בריכה לחימום. כאן יתחרה אייל שטיינמן

מוקד ההתרחשויות

בעוד ששחיינים מקנדה ויפאן בחנו את הבריכה נתחרות הזמנה בשחיה צורנית, נבדקה בכניסות למיתקן, מערכת חיישנים אלקטרוניים שתפקידה לאתר חפצים חשודים על גופם של הבאים בשעריה. "אנחנו מופתעים לטובה", היתה התגובה של משתתפי האירוע, שנתבקשו לסכם רושם ראשון. "זו בריכה טובה יותר מזו שיש לנו בטוקיו", אמר מאמן השחיינים היפאני מאסלאקו קאנקו.

הגדה הדרומית של הנהר האן, החוצה את סיאול ומעבר ל־18 הגשרים שעליו, תהיה מוקד ההתרחשויות במשחקים. כאן נמצא קומפלקס הספורט סיאול הכולל את האיצטדיון המרכזי שבו 70 אלף מקומות ומיועד לטקסי הפתיחה והנעילה וכמה אירועים אחרים והפארק האולימפי שבו מיתקני הרכיבה על אופניים, ההתעמלות, השחיה וכן הכפר האולימפי. מיבני הכפר אמורים לאכלס את 12 אלף הספורטאים וכמספר הזה ואולי יותר, עיתונאים ובסך הכל עם אורחי כבוד ואחרים כמעט 35 אלף מוזמנים. לאחר המשחקים ישמשו כל המיבנים בכפר כבתי מגורים. הדירות נמכרו מכבר. בעיר שהצפיפות בה מקבילה לזו של מנהטן, עלתה בניית הכפר 600 מיליון דולאר. האדריכלים הם קוריאני ושמו קיו־סונג וו ואמריקני ג'ק וויליאמס, שניהם ממיכללת קיימברידג' במסצ'וסטס, ארה"ב, כיום שותפים בחברת בנייה.

מיגרשי הטניס של אולימפיאדת סיאול. בעיני רבים, אמור הטורניר האולימפי להיות אחד ממוקדי העניין באירוע. כאן יופיעו עמוס מנסדורף, גלעד בלום, שחר פרקיס ואילנה ברגר

ששה ק"מ מפרידים בין המיתקנים – ששה ק"מ שבין הרעש הגדול, המשגע, של הכרך הצפוף הזה, לבין צרכי הספורטאים. יש אומרים שהכפר הוא ממש נוה מדבר, גן עדן קטן. האורחים שיחלו להגיע לכאן בעוד ימים אחדים, ישפטו.

אין ספק, סיאול שונה כיום לחלוטין ממה שהכירו רבים שעשו בה קודם לכן. המיבנים החדשים תרמו לא מעט לגאוות המקומיים. קשת נצחון בכניסה לעיר האולימפית, היא בבחינת ברכת כניסה לכל הבאים לתוכה. אבל בסיאול, כיום, הרבה גנים מטופחים, קירות וחומות נקיים מליכלוך, מידרכות חדשות. הכל נעשה בזהירות רבה, בהקפדה.

הקוריאנים אוהבים מסורת ולפיכך גם הוציאו לעצמם לוח שנה חדש, מקורי, ייחודי להם בלבד לשנת 1988. השנה החלה אצלם ב־16 בספטמבר 1987 וממועד זה החלה הספירה, עד ל־D-Day, יום השי"ן, בעוד 30 יום מהיום... ■

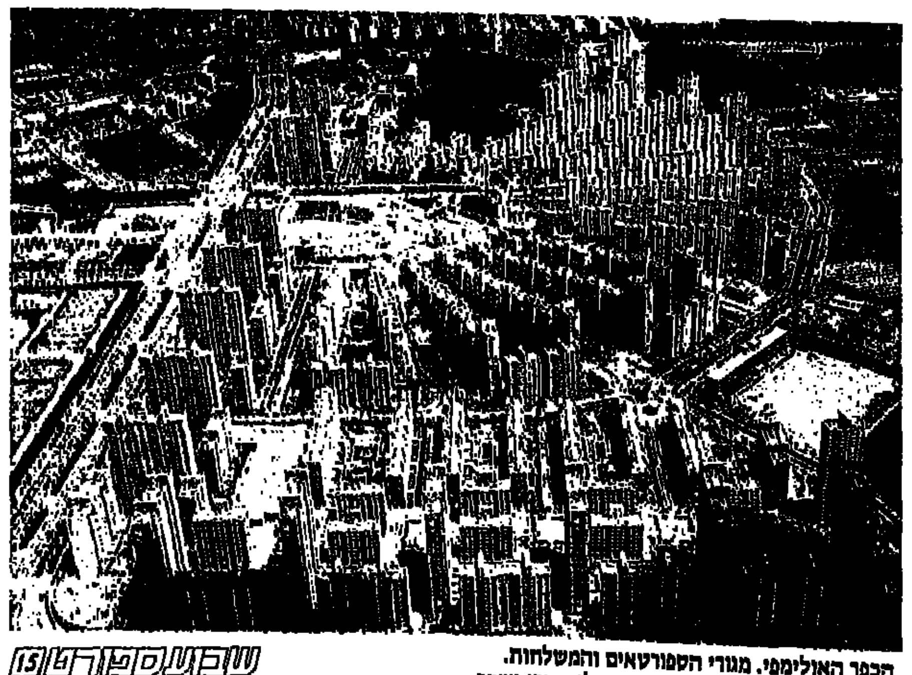

הכפר האולימפי. מגורי הספורטאים והמשלחות. מגורדי שחקים, ובהם דירות רבות. כולן נמכרו מכבר

3 נקודות ברוריה ביגמן

מישה ניצח – לאחר שנתיים

זלוטיקמן (משמאל), בחנות האופטיקה של יוסיפוביץ'. עכשיו יהיה לראשל"צ "מלך חדש" (צילום: גרי אברמוביץ')

לא מכבר הסתיים משפט שנמשך שנתיים, בו תבע רפי פישמן, חבר הנהלת קבוצת הכדוריד של הפועל רחובות, את שחקן העבר שלה מישה יוסיפוביץ'.

תשעה חודשים לאחר שיוסיפוביץ' הופיע במדי מכבי ראשל"צ, פנה פישמן והציע לנהל מו"מ שיחזיר את מישה לרחובות. מישה הודיע שכל עוד לא תסלק רחובות את חובה, 2500 דולר, אין על מה לדבר. הכדורידן נשלח למועצת פועלי רחובות ולא מצא שם אוזן קשבת. התראה מפרקליטו, עו"ד חנוך קינן, הביאה את פישמן והכסף נמסר לו בהמחאות אישיות.

יוסיפוביץ' לא הבין מדוע מוכן היה חבר ההנהלה לשלם לו מכספו – ורק אחר שנועץ שוב בפרקליטו נטל את הכסף. פישמן טען שאת המחלוקת עם הפועל רחובות הוא "יסגור" בעצמו. כעבור כמה חודשים ביקש לפתע פישמן מיוסיפוביץ' להחזיר לו את הכסף בטענה שהוא הועמד לרשות יוסיפוביץ' כהלוואה לפתיחת חנות. הכדורידן סירב לדרישה ואז הגיש פישמן את התביעה לבית המשפט.

בתום כשנתיים דחה בית משפט השלום ברחובות את תביעת פישמן וגם הטיל עליו את הוצאות המשפט.

ללא קשר לכך הודיע לא מכבר יוסיפוביץ' על החלטתו לפרוש מפעילות כשחקן, בתום שלוש עונות במכבי ראשל"צ, בהן זכה פעמיים בדאבל, והעונה – בגביע המדינה.

חנות האופטיקה שלו, במדרחוב ראשל"צ, היא מכבר מקום עליה לרגל לכל ספורטאי עיר היין. באחרונה אירח שם את הכדורסלן חיים זלוטיקמן, שהצטרף עתה למכבי ראשל"צ. עד כה היה יוסיפוביץ' סגן ראש העיר ומלך ראשל"צ. עכשיו ישאו בכתר הזה זלוטיקמן, או ברקוביץ'...

רוכבים על הגלים – בישיבה

ספורט ימי חדש בישראל – הגלשב. מדובר בכלי-שייט, שצורתו החיצונית מזכירה גלשן גלים, אך בתחתיתו שקעים לישבן ולרגליים, ובנוסף לכך משוט, המשמש לחתירה ולכיוון.

הגלשב נראה לראשונה לפני כ-15 שנה בחופי דרום-אפריקה ואוסטרליה ובשנים האחרונות תפס תאוצה "לא נורמאלית".

אלי אבינעם, 32, שייט רב נסיון ממועדון השיט בת-ים, עוסק שנים אחדות בגלשני רוח, גלשני גלים וסירות מיפרש. עתה החליט להוסיף ענף נוסף לספורט הימי – רכיבה, בשלבים, על הגלים.

גלישת הגלים היא לדבריו יותר מספורט, זו דרך חיים שמשלבת שליטה באיתני הטבע יחד עם הנאה מרגשת וספורט בריא. בהשוואה לגלישה בגלשן גלים, לימוד ה"רכיבה" על הגלשב קל ומעניק גישה לתנאי ים וגלים שאין אפשרות להגיע אליהם בגלשן גלים. חשוב לא פחות: הגלשב מתאים לכל גיל.

כך נראה גלשב, גם ילד יכול

"קטמרן" [illegible]

אבי וטורי, אשתקד סגן אלוף ישראל בקטמרן (שגם מת־פרנס מרגם זה כמקדם מכירות), קודם לכן אלוף הפועל, שגם עסק במפרשים עגולים – מנהל באחרונה "מלחמה" בעניין אימון השייטים הצעירים. וטורי (31), שלא מכבר נשא לאשה את חברתו, זהבה, היה ב-1970 חניכו של אחד מגדולי שייטי ישראל, צפניה כרמל ז"ל. עתה הוא מאמן את דור העתיד במועדון זבולון בת-ים. בידיו הופקדו שייטי הדגמים "שחף" ו"420".

שי בכר, שזכה לא מכבר במדלית הכסף באליפות אירופה ב"420" הוא חניכו. בקרוב הוא יעבור לדגם האולימפי, "470". גם דרור אילני, שדורג חמישי באליפות העולם ב-420 שהיתה בארץ לפני כמה שנים, ואמיר אבינועם שזכה ב"גביע מוכה", למדו את רזי המפרש אצל וטורי.

בשגעון השיט שלו, וטורי כבר שנים לא מעטות ועמוק עמוק בקטמרנים. לדבריו, עוסקים כיום בישראל בדגם זה כ-70 איש, אך אינם מגיעים לתחרויות מחמת בעיות שינוע של הסירות, לשרות ים.

אבי וטורי וזהבה, בחתונתם

טניס שוה לכל גיל

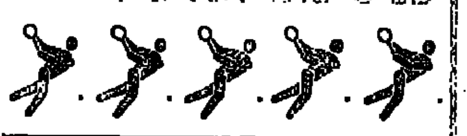

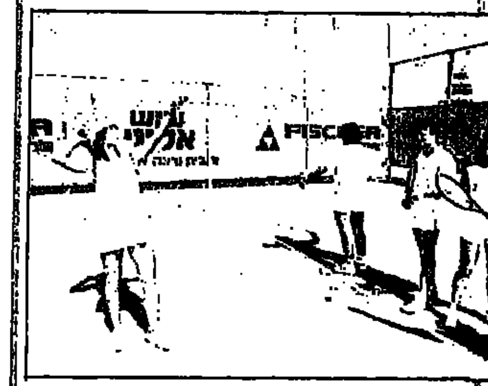

דליה אליאב (משמאל), בשיעור טניס לסניורים (צילום: נאור דהב)

בגיל 25 החליטה דליה אליאב ללמוד טניס. עשתה זאת בקליפורניה, במקביל ללימודיה לתואר שני במתמטיקה. בתוך חודשיים הוכתרה כאלופת אזור מגוריה, ארווין. ב-1978 חזרה לישראל והחלה בפעילות כשחקנית. כיום היא מנהלת את... מחלקת הסניורים באיגוד הטניס.

באליפויות הסניורים השתתפו בעבר כ-80 איש. בתוך חודשיים, מהיום שבו נכנסה דליה לעסק, הובאו מאות נוספים. עתה משתתפים ב-12 תחרויות הסניורים במהלך השנה, יותר מ-800 איש (!).

דליה אליאב ניפצה את המיתוס שהטניס הוא ספורט שיש לו הגבלות-גיל. לא מכבר החלה להדריך בסרנאות לכל גיל. החניכים המבוגרים לומדים את יסודות המשחק והיא מקרינה עליהם גם את האהבה לספורט הלבן ואת הרצון להמשיך. בנוסף לאימונים ותחרויות דאגה למסגרת חברתית לסניורים. עתה הם מוצאים להם בני-זוג למשחק –פרטנר) בכל עת, בכל רמה.

דליה, אם לשלושה, מלמדת בקבוצות של ארבעה איש כ"א. מהלך הקורס מצולם בוידאו. כדי להתמסר לזה נטלה לעצמה חופשה מעיסוקה העיקרי, מחשבים – אבל מנצלת את המחשב שלה כדי לדרג את הסניורים שלומדים אצלה טניס.

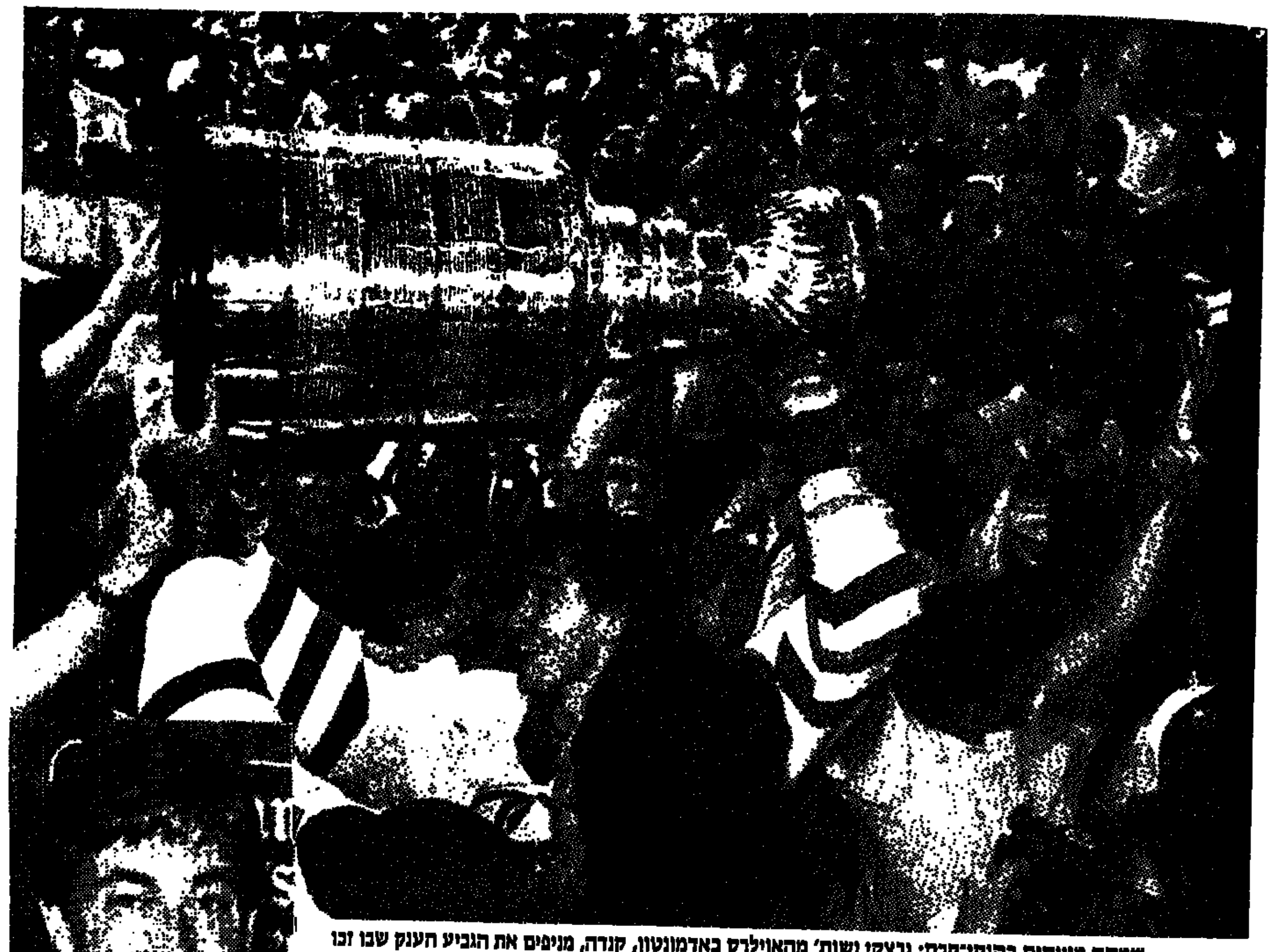

שמחת מנצחים בהוקי-קרח: גרצקי ושות' מהאוילרס באדמונטון, קנדה, מניפים את הגביע הענק שבו זכו בשלישית בארבע שנים. עכשיו הוא ישחק בקינגס של ל.א.

ה"גניבות" של L.A.

אחרי ש"גנבה" את צ'מברליין, קארים ומג'יק (כדורסל), מרקוס אלן (פוטבול) ובו ג'קסון (בייזבול), "גנבה" לוס אנג'לס גם את גרצקי (הוקי-קרח), בעיסקה הגדולה בהסטוריה ■ מה אומרים בהוליווד ובקנדה על הרכישה הסנסציונית? ■ "עיסקה גאונית או עיסקה טיפשית"?

סקוט אוסטלר
סופר לוס אנג'לס טיימס
מיוחד ל"מעריב"

לאחר שעיצב תלבושות חדשות לקינגס, קבוצת ההוקי של לוס אנג'לס, יצא הבעלים ברוס מקנאל לשוק וקנה משהו לתלות עליו את התלבושת: ויין גרצקי – שחקן ההוקי-קרח שנרכש ב-10 מיליון דולאר, אחת העיסקות הגודלות בתולדות הספורט.

יחד עם זאת יש הרבה סיבות לחשוב את המהלך המדהים הזה, לעיסקה הטיפשית ביותר של הקינגס בכל הזמנים ולחשוב שמקנאל מכר בזול את עתידו של המועדון. אבל אם מדובר באותו ויין גרצקי שאני מכיר, אתם יכולים לארוז את כל הסיבות האלה בתוך כדור הוקי-קרח ולזרוק אותו לנהר של לוס אנג'לס. גרצקי הוא שלנו וכל העולם יכול רק לקנא. אז מה עם הוא ייאלץ לשחק עם דיאן קאנון ואחד מסדרני הפורום? אז מה אם כל בירִיוני הליגה יתייחסו אליו כמו שמייק טייסון מתייחס לשק האימון שלו? אז מה אם גרצקי עלול לשחק רק שנתיים ולפרוש? כל זה קטנות, רבותי.

אנחנו מדברים על ויין גרצקי, רבותי האוהדים. הגדול מכולם. שחקן ההוקי-קרח הגדול בהיסטוריה. אולי הספורטאי הגדול בהיסטוריה. אני מגזים? בואו נתייעץ בחבר המומחים שלי.

"זה נהדר", אומר מג'יק ג'ונסון, הוויין גרצקי של הכדורסל. "אני הולך מייד לקנות כרטיס מינוי שנתי. זה חלום שהתגשם עבור האוהדים. הוא מדהים. אפילו אם הקינגס לא ינצחו אף משחק, עדיין יהיה מלהיב ללכת לראות אותם. הוא ילמד את שאר השחקנים לנצח".

"ויין היה המאיץ של אדמונטון אוילרס, קבוצתו הקודמת", אומר פט קווין, לשעבר מאמן הקינגס. "לא מדובר פה בסופרסטאר מזדקן שעומד למכירה. גרצקי בשיאו. אם הוא ישחק יותר משלוש שנים, זאת עיסקה שאסור להחמיץ".

"גרצקי בלוס אנג'לס" אומר קירק מקסקיל, שחקן קבוצת הבייסבול של לוס אנג'לס, "נהדר! זה הדבר הגדול ביותר שיכול היה לקרותו אני רץ לקנות כרטיס מנוי" נסיתי להשיב אותו למציאות בטענה שלגרצקי לא יהיו כאן לצידו אותם שחקנים מוכשרים ואותה הגנה כמו באדמונטון. מקסקיל פטר אותי בשלוש מילים: "גרצקי הוא גרצקי".

באדמונטון, גרצקי הוא עוד יותר מזה. האוהדים זועמים. הוא ייאלץ אולי להתחמק מן העיר באישון לילה. בלוס אנג'לס זה כבר נהיה לא נעים. העיר הזאת גונבת סופרסטארים פעם אחרי פעם (נשמע מוכר? – המע'). הלייקרס גנבו את וילט צ'מברליין, אחר כך את קארים, אחר כך את מג'יק. התוצאה: כמה וכמה אליפויות של הנ.ב.א. הריידרס, קבוצת הפוטבול של לוס אנג'לס, נזקקה לעזרה. אז גנבו את מרקוס אלן, והוא הוליך אותה לאליפות. אחר כך גנבו את בו ג'קסון מקבוצת הבייסבול שלו והוא עשה את הריידרס לעוד יותר טובים. לוס אנג'לס גנבה קבוצת בייסבול מברוקלין, קבוצת כדורסל ממינאפוליס, קבוצת פוטבול מאוקלנד. נדמה שכל מה שהיא צריכה לעשות זה לשרוק ולהניף את השלט "הוליבוד" – ומיד כל הגדולים, כולל הגדול מכולם, מתייצבים אצלה. היי, זאת לא אשמתנו שאנחנו גרים בעיר נחמדה כל כך, אומרים בל.א.

"זה מוזר," אומר מג'יק. "דיברתי עם ויין לפני כמה שנים והוא אמר שתמיד רצה לבוא לכאן. הוא שייך לכאן. הוא הגדול מכולם ומקומו בלוס אנג'לס". גישה כזאת לא תחבב את העיר הזו על שאר העולם. אבל מה לעשות, זה פשוט נכון.

באדמונטון חושבים ודאי שגרצקי לא יזכה לכבוד הראוי לו בעיר שבה לשחקני הוקי יש מעמד חברתי נמוך במקצת מזה של מתעמלים אמנותיים. אבל כל זה השתנה ביום שלישי שעבר. אני מרחם על המלצר שיש לו רק שולחן אחד פנוי ובדלת של המסעדה שלו עומדים גם מג'יק וגם גרצקי. כמו מג'יק, גרצקי הוא מקסים ואציל. יש לו זמן לאוהדים ולעיתונאים. המלתחה שלו מתחרה בכבוד עם זאת של פט ריילי. והוא משחק הוקי-קרח עם מטה קסם ביד. המקום שלו כאן.

"כשפנה אלי מקנאל ושאל מה צריך לשלם בשביל גרצקי," אמר פיטר פוקלינגטון, הבעלים של אדמונטון, "ביקשתי את כל הקבוצה של הקינגס ואופציה על הלייקרס". הבדיחה הזאת נתקבלה בשתיקה על ידי עשרה מיליון קנדים. השקט באדמונטון היה כל כך מוחלט עד שאפשר היה לשמוע את הלבבות נשברים אחד אחד. תארו לעצמכם שהלייקרס היו מוכרים את מג'יק ל"מוכרי הפסטה" מגנואה שבליגת הכדורסל האיטלקית עבור טריליון לירטות ושלושה כוכבי עתיד בשם גוארדי. או מתוך כבוד לאדמונטון, בואו לא נתנהג בקול רם מדי. זאת, אחרי הכל, היתה רק עיסקת שחקנים בליגת ההוקי-קרח.

השבוע בטוטו

משחקי הליגות האוסטרליות מינימום הפרס הראשון: *

300 אלף ש"ח

*כולל העברה

מה יהיה? יהיה טוטו

שישו שכטמן

אוסטרליה – סוף הדרך

השבוע הוא השבוע האחרון בטוטו שבו המשחקים הם על הליגות האוסטרליות. אחריו יבואו שני מחזורים על הליגות האנגליות, ואח"כ המשחקים כבר יהיו מהליגות שלנו.

אני לא יודע איך אתם, אבל לי יש יחס מיוחד לליגות האוסטרליות. יש בהימורי הקיץ משום טיול לארצות רחוקות (ואוסטרליה זה באמת רחוק...). לשמות הקבוצות יש צליל מיוחד: אסנדון, אלטונה, פולניה, סנבורי. לחלק מהמשתתפים בטוטו זה גורם תיסכול. אצל אחרים – מעלה חיוך. שאלות כמו "מה תעשה הפרה נגד הפולנים", יכולות להופיע רק בקיץ (הכוונה למשחק פרה־הילס – פולניה).

השתדלתי לעזור לכם בכל האינפורמציה שעמדה לרשותי. האם זה עזר לזכות? – התשובה לכך היא אישית, לכל אחד ואחד מכם. מאחר שהליגות האוסטרליות היו איתנו 12 מחזורים, יש לנו השבוע עבורכם את כל התוצאות מהמחזור שעבר. אם לא ההצעות אולי זה יעזור...

תחזית למחזור 51 בטוטו

1. אסנדון – אלטונה־גייט. האורחים הבטיחו לעצמם, למעשה, את זכות העלייה ללאומית, בויקטוריה ובשבועיים האחרונים סיימו משחקיהם בתיקו. אסנדון הבטיחה מקומה בליגה. אשתקד ובמחזור שעבר ניצחה אלטונה 2–0. משחק פתוח ר"ו 2,1 בטוטו.

2. מורולבארק – דנדנונג. אחרי 8 (!) הפסדים רצופים, האורחים בדרך לליגה השנייה. המארחים ניצחו בסיבוב הראשון 3–0 ויזכו השבת בנצחון שלישי רצוף. 1 "סולו".

3. נונאוודינג – נוקס־סיטי. משולש. שתי הקבוצות סמוכות בטבלה וזכו בשבת שעברה בנצחונות. נוקס־סיטי ניצחה בשבת שעברה את פרנקסטון. כל תוצאה אפשרית.

4. קיילור – דונקאסטר. עברנו לליגה השניה בויקטוריה, עם מיעוט ההפתעות. המארחים הפסידו 3 מחזורים ברציפות; האורחים כבר 5 שבועות ללא הפסד ונחלצים מהתחתית. 1–0 לקיילור בסיבוב הראשון ומשולש בטוטו השבת.

5. סנט. מלבורן – וויברלי. (0–2 לוויברלי בסיבוב ראשון). המארחים נלחמים על ההשארות בליגה. בשלושה השבועות האחרונים השיגו הפסד, תיקו ונצחון. האורחים במרכז הטבלה עם שמונה תוצאות תיקו. 1, x.

6. פרהאראן – היידלברג. (1:1). האורחים אחרי שתי תוצאות תיקו רצופות, עדיין בסכנת ירידה וזקוקים לנקודות. המארחים אחרי שני נצחונות רצופים ועיקר הישגיהם במגרשם. 1, 2.

7. רינגווד – סנדרינגהאם. האורחים מובילים בבטחון את הטבלה והבטיחו למעשה עלייתם לליגה הראשונה. הם ניצחו בשנה שעברה (1–0), בסיבוב הקודם (0–2) וינצחו גם השבת. 2 סולו.

8. יאראויל – קליפטון היל. (0–3 לקליפטון בסיבוב קודם). האורחים היו בשבת שעברה הקבוצה היחידה בליגה שניצחה קבוצה שהיתה מעליה בטבלה. יאראויל שומרת על סדר בששת השבועות האחרונים: נצחון, תיקו, הפסד. השבת זה התור של התיקו...

9. קמבלטאון – ליון־גריינג'. עברנו לדרום אוסטרליה. קמבלטאון אחרי חודש ללא הפסדים מתקרבת לצמרת. ליון אחרי חודש ללא נצחונות, בתחתית. משולש.

10. קרואטיה – פולניה. ההפסד האחרון של קרואטיה, מוליכת הטבלה, היה לפני 11 מחזורים: 0–3 נגד פולניה. האורחים, קבוצה "משוגעת" מסוגלת לכל דבר. קרואטיה ניצחה אשתקד, גם כן 3–0. x,1 מספיק.

11. הלאס – אדלאייד. סוף סוף משחק קל לניחוש. למארחים התקפה מצויינת (21 שערים בחמישה מחזורים אחרונים). אנחנו ממליצים על 1 סולו. מי שמחפש הפתעה, שיוסיף 2, כי הלאס לא מסיימת בתיקו...

12. מודבורי – פרה הילס. שלושה המשחקים האחרונים בטופס הסתיימו במחזור שעבר ב־0–0. שתי הקבוצות סמוכות בטבלה ושתיהן הפסידו בשבת שעברה. שתיהן עדיין בסכנת ירידה. פחות ממשולש לא מספיק.

13. סאליסבורי – בירקאלה. גם במשחק זה שתי קבוצות קרובות בטבלה. אשתקד ניצחה סאליסבורי 1–0 וכנראה שהם ינצחו גם השבת. הסיבה: בחודש האחרון הם לא הפסידו והם, כנראה, בכושר טוב.

14. וודביל – קמברלאנד. שתי הקבוצות אחרונות בליגה... וודביל השיגה נקודה בודדת בארבעת המחזורים האחרונים. קמברלנד גם זה לא. (בשנה שעברה 2–2). טוטו זה עניין קשה... משולש.

דרום אוסטרליה
(לאחר 20 מחזורים)

1.	קרואטיה	12–35	31
2.	הלאס	25–50	29
3.	קמבלטאון	25–25	23
4.	בירקאלה	19–17	23
5.	סאליסבורי	16–22	22
6.	אדלאיד	26–24	20
7.	פולניה*	24–31	19
8.	מודבורי	26–22	16
9.	פרההילס*	28–20	16
10.	ליון גריינג'	39–29	15
11.	קמברלנד	33–22	13
12.	וודביל	38–14	11

* משחק חסר

ויקטוריה (ליגה ראשונה)
(לאחר 20 מחזורים)

1.	אלטונה־גייט	6–36	32
2.	פרנקסטון	21–38	29
3.	ווסט־גייטי	19–34	23
4.	מורולברק	26–37	23
5.	אלביון	19–27	22
6.	ברודמרוס	20–24	22
7.	ווריבי*	19–22	20
8.	נונאוודינג*	28–27	20
9.	נוקס־סיטי*	29–28	20
10.	מורדיאלוק	27–22	20
11.	אסנדון־סיטי*	26–22	19
12.	ריצ'מונד	52–18	12
13.	דנדנונג	35–12	8
14.	סנבורי	34–11	6

* משחק חסר

ויקטוריה (ליגה שניה)
(אחרי 20 משחקים)

1.	סנדרינגהאם*	20–47	31
2.	נורת' גילונג	22–39	29
3.	דובטון	16–29	28
4.	קליפטון היל	26–38	24
5.	קילור	29–32	23
6.	ווירבלי	30–33	20
7.	רינגווד	31–27	19
8.	פרהאראן	32–30	18
9.	דונקסטר	24–21	18
10.	יאראויל	29–23	18
11.	היידלברג	25–19	16
12.	אלטונה סיטי	38–29	14
13.	סט.מלבורן	42–23	13
14.	אלתהאם*	47–15	7

* משחק חסר

הצעות השבוע

שיטות מלאות

משחק	סולידי 1	סולידי x	סולידי 2	הפתעות 1	הפתעות x	הפתעות 2	הגיוני 1	הגיוני x	הגיוני 2	לעשירים 1	לעשירים x	לעשירים 2
1	X			X		X		X	X	X		
2	X			X			X			X		
3	X	X		X		X	X	X		X	X	X
4	X			X			X			X		
5	X	X			X	X		X	X	X		
6		X		X			X			X	X	X
7	X			X				X	X		X	X
8			X	X	X		X		X		X	X
9			X	X			X				X	X
10	X	X		X		X	X	X		X	X	
11	X					X	X		X		X	
12	X		X	X				X		X		
13	X			X		X	X	X		X	X	X
14	X			X				X				X
שלשות	—			—			—			3		
כפולים	4			6			8			4		
טורים	16			64			256			432		

שיטה מצומצמת

משחק	1	x	2
1	X		X
2	X		
3	X	X	X
4	X	X	X
5	X	X	
6	X		X
7			X
8		X	
9	X	X	X
10	X	X	
11	X		
12	X	X	X
13	X		
14	X	X	X

שלשות 5
כפולים 4
טורים מלא 3888
טורים בשיטה המצומצמת 324

משחק	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	2	x	1	2	x	1	2	x	1
4	x	1	2	1	2	x	2	x	1
5	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x
6	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
7	2	2	2	2	2	2	2	2	2
8	x	x	x	x	x	x	x	x	x
9	1	2	x	x	1	2	2	x	1
10	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12	2	2	2	x	x	x	1	1	1
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	1,x,2	1,x,2	1,x,2	1,x,2	1,x,2	1,x,2	1,x,2	1,x,2	1,x,2

הורדת־ידיים: ספורט חדש בישראל – אבל כבר נגוע ברעה החולה של סכסוכי עסקנים ■ מה מתרחש שם מאחורי הקלעים? ■ מי בוחש ומי משמיץ?

"יש הרבה טכניקה וחכמה. לא צריך רק כוח" (צילם: יוסי אלוני)

מורידים ידיים זה לזה

איל יצחקי

הורדת ידיים – ענף ספורט חדש, או פעילות של נופש (תלוי בנקודת המבט). לאט לאט אוסף לו גרופי'ס. בקרוב תהיה האליפות הלאומית השנייה. יש כבר כמה תחרויות איזוריות – אבל יש גם תככים, וגדולים.

כשהשרירים מתכווצים על השולחן המרופד, מתחילים הקרבות מאחורי הקלעים וגם לפניהם. רעה חולה. הסיפורים ש"הולכים" עכשיו בין המקורבים ל"עסק" הזה, מעידים שהם לא "מביישים" גם ענפים גדולים יותר. בניגוד לשולחן, שם מסתיים הקרב הקצר אחרי כמה שניות והארוך, אחרי דקה פלוס – עימותי העסקנים הם ללא סוף מוגדר וברור.

קצת היסטוריה ורקע: הכל החל בעקבות מודעה בעיתון. במסגרת מסע של קידום מכירות לסרט הקולנוע "מעבר לשיא", אורגנה בישראל גם תחרות בהורדת־ידיים. גימיק נחמד. התחרות הדליקה כמה בעלי שרירים. אורגנו תחרויות נוספות והוקמה אגודה, שבראשה אבי רוזן ומיקי שרוני. ההתארגנות היתה על בסיס מקומי. בשנה שעברה נערכה בסינרמה אליפות ישראל.

האליפות הארצית הביאה עימה את הפירוד. שי בן־שחר, מהפעילים הראשונים, פרש מהאיגוד בראשותו של אבי רוזן. הוא פנה אל יובל בראון ובני כהנר (כדורגלן בהפועל ר"ג), בעלי מכון שיא שאון בר"ג, המשמש מרכז לפעילות בענף, כדי שיעזרו לו להקים איגוד חדש.

התוצאה: מאז כמה חודשים קיימים בישראל שני איגודים: האיגוד להורדת ידיים בישראל (בן־שחר, בראון, כהנר) והאגודה לספורט הורדת ידיים בישראל (רוזן, שרוני). מצאו את ההבדלים. בשטח פועל מועדון נוסף, שאיננו משתייך לאחד משני האיגודים – המועדון הפתח־תקוואי של הג'ודאי ערן ורדי.

בן־שחר: "עזבתי, כי מאסתי בדרך של רוזן ושרוני. לדעתי הם פיספסו את המטרה לשמה התחלנו בכל העניין. הפכו את זה לעסק מסחרי כשהמטרה היתה – ספורט עממי.

"נפגשנו עם יצחק אופק מזכ"ל הפועל כדי למסור את הספורט ולהצטרף למרכז הפועל. קיבלנו את ברכת הדרך, אך כדי שנצטרף למרכז, יש לאחד את שני האיגודים".

בקרוב תקום הסקציה הראשונה להורדת ידיים, במסגרת הפועל ר"ג.

עו"ד בר־ציון באייער, חבר באיגוד שבראשות אבי רוזן: "נפגשנו לפני חודשיים עם מזכ"ל הפועל יצחק אופק וקיבלנו ממנו את ברכת הדרך להצטרפות למרכז הפועל כחטיבה עצמאית. העניין עכשיו בתהליך התהוות". באייער, פעיל בענף, ניצח לא מכבר בתחרות שנערכה בר"ג.

באייער ורוזן רותחים את דברי בן־שחר על מיסחור הענף. רוזן: "זה שטויות. לא מבין את בן־שחר ולא יודע למה עזב ולמה חותר תחתי. עובדה: נפגשנו עם אופק במטרה מוצהרת למסר הענף ולהפוך אותו לספורט עממי".

עו"ד באייער: "הפירוד חל אחרי האליפות שבה בן־שחר לא התנהג יפה. האגודה שלו קטנה ואין מה להשוות, מבחינת היקף הפעילים והתחרויות".

בן־שחר: "לאגודה שלי יש נהירה המונית. לי יש חזון. מיציתי עצמי ואני רוצה לגדל דור שיידע את הטכניקות ולא יעבור את הדרך שאני עברתי".

לבן־שחר, לדבריו, מכתב ממרוין כהן, יו"ר האיגוד העולמי להורדת ידיים, הממנה אותו כנציג הענף בישראל. לרוזן הזמנה להיקלט בארגון הגג העולמי והזמנה לאליפות העולם, שתתקיים בדצמבר בשוודיה.

סיפור מעניין הוא הטיסה לאליפות העולם. למנצח בתחרות בסינרמה הובטח כרטיס טיסה לאליפות העולם.

בן־שחר: "עד היום לא קיבלתי את הכרטיס".

רוזן: "יש לנו הקלטה שמוכיחה שקיבל את הכרטיס ממשלחת שלנו, שהיתה אצלו".

סיפור נוסף, על תחרות שהתקיימה ליד דאלאס:

בן־שחר: "הבטיחו שזה קדם אליפות עולם ובסוף זו היתה תחרות מקומית. רוזן חזר לארץ וסיפר על הישגים".

רוזן: "זו היתה קדם אליפות עולם. בן־שחר פשוט נכשל. יש לי מסמכים על הכל".

כיום קיימים מועדונים בפ"ת (המשולש), ר"ג (שיא און), רעננה, כפר סבא, אשקלון, אשדוד, חיפה (המועדון של אורי זוהר), ראשל"צ, זכרון־יעקב ועוד. מה שמאחד את כולם – "השגעון לדבר". בן־שחר: "לא כל מי שגדול יותר, הוא אכן המנצח. יש כאן המון טכניקה, חכמה, זריזות ועיתוי. הטכניקה מבטלת 40% מהכוח".

באחרונה החלו גישושים מחודשים בין שני האיגודים בדבר איחוד. בינתיים רק עושים שרירים. מורידים זה לזה את הידיים...

עימות באשדוד

בתחרות באשדוד, לא מכבר, שוב הותרפו היחסים.

רוזן: "כשעלינו לבמה, כדי להירשם, בן־שחר גירש אותנו. אותי הוא תקף פיזית".

בן־שחר: "שקר. לא נגעתי בו. זו היתה תחרות סגורה לצעירים, מוצלחת מאד. רוזן ידע על כך ובא לשם פרובוקציה".

חפש את האשה

במהלך השיחה איתו אמר בן־שחר שהמין היפה, לגביו, לא צריך להיות חזק. במילים אחרות: אין לנשים מקום בענף זה.

לדבריו כל תחרויות הנשים, הן אילתור אחד גדול. כדוגמא הביא תחרות שנערכה בגבעתיים בה השתתפו "החברה של זה, האשה של ההוא, צירפו רופאת שיניים בחמרה ועקרה שישבה ביציע ועשו תחרות".

אבי רוזן: "בסינרמה השתתפו 50 נשים. האם לזה קוראים אילתור?".

דבורה אור שחר, אלופת ישראל: "בן־שחר לא מוסמך לקבוע".

ה' באב תשמ"ח | גליון 349
18 באוגוסט 1988 | עריכה בת דורה | עריכה גרפית לוסי קוסיר

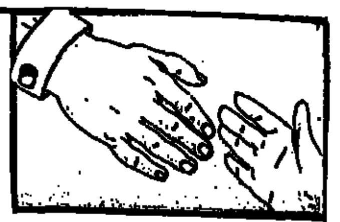

שלום שלום

רובו של החופש כבר מאחורינו

חשבנו כי ההסברים על איך להתנהג בכבישים, בחופי הרחצה, במגרשי המשחקים ואפילו בבית – נקלטו היטב על־ידי הילדים ולא ארעו אסונות.

אך המציאות היתה שונה. ילדים רבים נפגעו בתאונות דרכים, היו מקרי טביעה. ילדים נפגעו קשה בביתם ובחצר.

בימי החופש שנותרו, בימים החמים המעצבנים, נאסוף את כל ההגיון והשכל, נרכז את כל התבונה שלנו ונזהר במקומות של סכנה. והסכנה נמצאת בכל פנה:

בכביש, במגרש המשחקים, במימי הים והבריכה וכמו שאמרנו – גם בבית ובחצר.

ונעבר את סוף החופש בשלום.

עמוס בר

רן בקדשלוש

שידי שטות

דברי חכמה

שי אוהב לצייר, אבל יש לו בעיה. תמיד הוא מתחיל לצייר תמונה עם המון מרץ ואחר כך אין לו כח לגמר אותה. התמונות הלא גמורות מונחות בחדר ומרגיזות את שי בכל פעם שהוא רואה אותן. כש[illegible] נאלץ עם ישראל לצאת למלחמה, היו שוטרים עוברים במחנה ואומרים: "מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו (לא עשה חנכת הבית) ילך וישב לביתו... ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה (לא התחתן איתה) ילך וישב לביתו". כל כך חשוב היה להם שאנשים יגמרו דברים שהתחילו עד שהיו מוכנים לשחרר אותם מהצבא לשם כך.

קשה לסים דברים, אין כבר אותה ההתלהבות הראשונה ולעתים דורש הסיום עסוק בפרטים קטנים, משעממים. אולי כדאי מלכתחלה לקחת על עצמנו משימות קטנות יותר, שלכן יש לנו מספיק מרץ כדי לגמר אותן. אם שי מצייר היה על דפים קטנים יותר, אולי היה לו מספיק מרץ לסים אותן והוא היה מרגיש טוב. הנה עשיתי דבר שלם.

יש גם דברים שאי אפשר לגמר. למשל, מי שאוהב חיות אף פעם לא יכיר את כל החיות שבעולם, ומי שאוהב ספרים אף פעם לא יקרא את כל הספרים. אם יש כמה דברים קטנים שגמרנו קל יותר שלא להתיאש מהדברים הגדולים שאף פעם לא נגמר.

משה מאיר

הקוסם שהבטיח דבש

הקוסם הבטיח לילדים דבש
בחש בקדרה
בחש בחש
שם אצבע על פיו ולחש
ומן הקדרה עלה נחש.
צעקו הילדים בקול נרגש:
"לא נחש, דבשו דבשו"

ולחש מלמול ורגז
ומן הקדרה עלה פיל מרגז.
צעקו הילדים בקול נרגש:
"לא פיל, דבשו דבשו"

הקוסם בחש בחש
לחש לחש
מיליון דבורים
עלו מן הקדרה

לעס הקוסם את השפם
עפו לקירות, עפו לתקרה.
הקוסם בחש בחש
לחש לחש
ואמר: "הראש שלי עיף סחרחר וסם".
הוא לקח את הקדרה וקם
השאיר את הילדים לבדם
והדבורים אתם.
לפי העקיצות רואים
שגם אני הייתי שם.

שולמית כהן

על הבמה

ילדים חרשים מציגים

חן פיקס, עידית אונגרדוביץ, גינה הגולן, שי קחטן, חנה צבן, חנה ברטרשוילי, לאה חופנדי, שרון ביטון, אבי לוגסי, ליאור סרוס ורחל בורוכוב הם כולם ילדים חרשים שמאוד אוהבים הצגות ילדים. באמצעות שוקי אסולין, צעיר עם ליקוי שמיעה, המדריך בחוג לדרמה תלמידים חרשים בבית שמ"ע בתל־אביב הם הגשימו את חלומם. הם הכירו דרכו את המורה לציור והתרפאורנית שפעילה בשמ"ע, ניצה רמים, ויחדיו יצרו מעיסות נייר בובות גדולות מימדים. שוקי לימד אותם להפעיל אותן ולערוך עימן תאטרון בובות. הם הופיעו בפני חבריהם החרשים מבתי הספר האחרים ובפני ילדי הגנים בשכונות רמת־ישראל הסמוכה לבית שמ"ע, בהצגה "דירה להשכיר" של המשוררת לאה גולדברג. על הבמה יצרו סיטואציה מיוחדת בסיועה של העובדת הסוציאלית של שמ"ע רותי הכהן. היא עמדה לצידם על הבמה ותרגמה את פעולות הבובות שבהצגה לשפת הסימנים. בימים אלה שוקי מדריך אותם בהעלאת הצגות נוספות והמשימה הבאה שהם הציבו היא להופיע עם תאטרון הבובות שלהם בפני ילדים המאושפזים במחלקות השונות בבתי החולים. "גם ילדים חרשים יכולים לגרום לשמחה והנאה לאחרים". הם אומרים.

רימונה שיף

שרית קמחי

כוכב הצלילים

בין החלפת חתולים לחמום בקבוקים, בין קימה בלילה לטיול בשדרה, המריאה שרית קמחי שלחין, אמו של דעי הפעוט, לעולמות רחוקים ועפה על כנפי דמיונה לכוכב הצלילים. חוזרה אחורה בהרבה שנים לחלום שחלמה והיא ילדה קטנה, גילי שמה, העומדת במטבח ושוטפת כלים. פתאם התנפחה בועת סבון זעירה, התנפחה והתנפחה וכשהושיטה ידה קצת בפחד – פאף הבועה התפוצצה ומולה עמד יצור זעיר, לא מכר ומוזר. הוא הציג עצמו בשם "צליל", פצח פיו בשירה והזמין אותה לבקור בכוכב שלו – כוכב צלילים.

ספרה לחברה טובה מה שמעסיק אותה. זו פסקה: "את חיבת להוציא לאור ספר על מסעה המפלא של גילי הקטנה". שרית לא הססה, וכך נולד ספר הקלטת, גדל הממדים: "מסע לכוכב הצללים". הספר, שאך יצא לאור בהוצאת "נוצה נקסת", מעצב כמו אלבום. מצד אחד מצוי בו הספור עצמו, מלוה איורים חביבים של יוסי ויס. מצד שני מצויים בו שני תאים: בתא אחד נתונה הקלטת ובשני גלויות צבעוניות מהני תכן העלילה שאותן יכולים שומעיו וקוראיו הקטנים לשלח לחברים. הקלטת והעלילה חופפים זה את זה. "בכונה" – מציינת שרית – "כדי שיתבצע תהליך למידה סמוי שכלו הנאה. הילדים יוכלו לשמע ולקרא את הספור בעת ובעונה אחת ולהתרגל קריאה". לדבריה בחרה גם בכונה כמספרי העלילה בקלטת בשחקני תיאטרון מקצועיים – עירית ועזרא דגן, שיש להם נסיון עשיר בהופעות בהצגות ילדים. כדי שהשומעים את הקלטת בלבד יוכלו לעצם את העינים ולקבל תחושה שהם נמצאים באולם תיאטרון, צופים בהצגה. שרית, בת ראשון לציון שרשית, מורה לחנוך מיחד במקצועה. דור שני לקולנוענים. אביה, הבמאי יוסף שלחין היה מחלוצי הקולנוע הישראלי ואחיה שאול הוא ממשיך דרכו, מי שביים את שני הסרטים החנוכיים הידועים: "תעלומה בכתה" ו"מבצע מאיה". מאז ומתמיד אהבה ילדים. עשתה "בייבי סיטר" לילדיה של מארגנת ומנחת תצוגות האפנה שלה בר־גל, שהיתה שכנתה, ונהנה לספר להם ספורים. עכשו, כשהיא הפכה לאם בעצמה, לא נרגעה והיא חושבת על כל הילדים. בכונתה לכתב להם בעתיד עוד ספורים דמיוניים, והיא מסתובבת גם בגנים עירוניים בראשון לציון, עיר מגוריה, עורכת לקטנים על סמך ספרה החדש ימי יצירה. חלומה העכשוי הוא לארגן ימי יצירה גם לתלמידים בבתי ספר יסודיים.

רימונה שיף

גבע חובב טבע

קשה לי לקרא לה צרעה מזרחית. מאז ילדותי במושב בעמק קראנו לה דבור.

הקריאה: "דבורים!" היתה מזעיקה אותנו למלחמה בדבורים. שנאנו אותם בגלל העקיצות הנוראיות שהם היו עוקצים אותנו בעת בציר הענבים, כשהיו באים לזלל את הענבים העסיסיים. עקיצה של דבור גורמת כאב צורב, אזור העקיצה מתנפח, מאדים ורק כעבור יומים נעלם הכאב.

את הדבור שעקץ אותי במרכז המצח אזכר כל ימי חיי, כי כל פרצופי התנפח ועיני נעצמו לשלשה ימים...

אבל באביב אהבנו אותם, באביב "כל הדבורים גדולים". באביב מופיעות נקבות גדולות – מלכות אשר התעוררו משנת החורף הארכה. מלכות הדבורים בונות קן קטן, מטילות בו ביצים ומגדלות את הדור הראשון: מהביצים בוקעים זחלים, הזוללים טרף שאמם מביאה להם. אחר כך הם מתגלמים ומכל גלם בוקע בוגר – דבור אמתי.

הצרעה המזרחית ממשיכה לעקץ

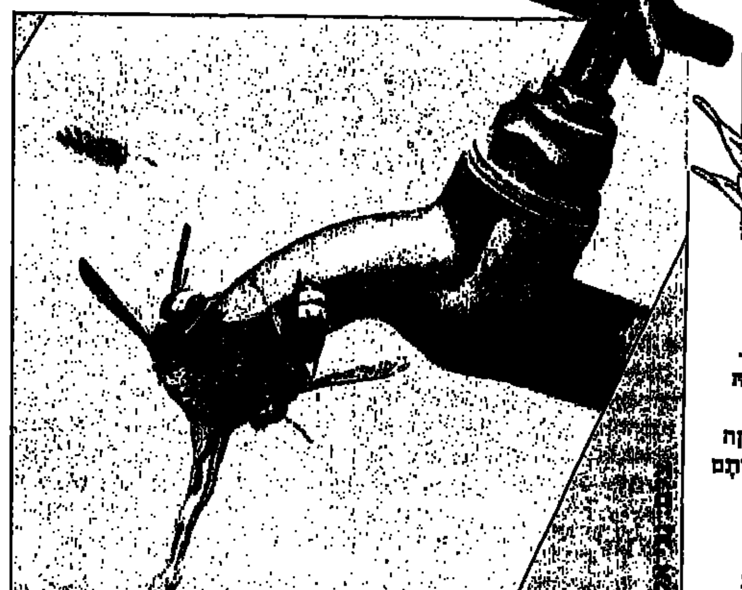

בתמונה: גם הצרעות המזרחיות – הדבורים – צמאים למים בחום הקיץ.

ואז, באביב, כל מלכת שמשמידים מזכה אותנו במתנת דבש ממגדלי הדבורים. כי הדבורים משמשות מאכל תאוה לדבורים. הדבור מעופף מעל הכורת, צולל לעבר דבורה, חוטף אותה ברגליו המחזיקות אותה בגב. הדבורה אינה מסגלת לסובב בטנה עם העקץ כלפי מעלה ואלו הדבור עוקץ אותה, ממית אותה וטורף אותה.

לכן כל מלכת דבורים שחסלנו – בכך חסלנו קן שלם והפרס נתן לנו על כך ממגדלי הדבורים.

לדבור – לצרעה המזרחית – צבע חום עם צהב על המצח ועל חצי הבטן האחורית. שלוב צבעים כזה מהוה צבעי אזהרה בעולם החי: "והזהרו אני ארסי" ואמנם רב בעלי־החיים נמנעים מלצוד את הצרעות. אבל גם לצרעות יש אויב – השרקרק, חובב הדבורים והדבורים.

הצרעות המזרחיות נזונות מחרקים, כמו חגבים, דבורים, זבובים ועוד – וגם מפרות בשלים וצוף פרחים.

בראשית החרף מתים כל הדבורים ורק המלכות החדשות מסתתרות וישנות עד האביב.

עמוס בר

צפוף או לא צפוף במכונית מדגם "חפושית"

ציור: תמר סטר

חמשה נסעו במכונית. בעצם, אפשר להגיד ששה. תלוי אם לוקחים בחשבון את בבי, כי בבי הוא כלב. הוא הכלב של נירה ונדי, החברים של אבא ואמא של דרורית.

זה היה יום קיץ חם והם היו בדרכם לשפת הים. היה דחוס וצפוף במכונית הקטנה מדגם "חפושית". ארבעה מבוגרים זה כבר צפוף מספיק, אבל ארבעה מבוגרים ועוד ילדה וכלב שלא כל כך חברים ... זה כבר צפוף יותר מדי.

דרורית לא אהבה את בבי. אפשר לומר שאפילו מאד לא אהבה אותו. אמנם בבי היה כלב קטן ולא מפחיד בכלל. אבל דרורית נרתעה מגופו השעיר ומחטמו הלח, ובנכחותו התכוננה ומהרה להצמד אל אמא. אבא לא היה מרצה מהענין, אבל אמא יצאה תמיד להגנתה. היא אמרה: "מי אמר שכל הילדים חיבים לאהב כלבים? גם אני לא אהבתי כלבים כשהייתי קטנה, ובעצם ... גם היום אינני אוהבת".

אבל בבי היה כלבם האהוב של נירה ונדי, והם לא היו מוכנים לותר עליו. אבא ואמא לא היו מוכנים לותר על החברות עם נירה ונדי, כך שדרורית ובבי נאלצו לסבל זה את זו ...

לאחר נסיעה לא קצרה הגיעה סוף סוף המכונית לשפת הים. הדלת נפתחה והילדה והכלב פרצו החוצה – כל אחד לכוון אחר. המבוגרים יצאו גם הם ומהר מאד כלם היו במים. היה נהדר לטבל במים הקרירים. הם קפצו עם הגלים, צללו מטה, השתוללו והתיזו מים זה על זה. אחר כך יצאו מהמים, המבוגרים השתרעו על החול החמים ופטפטו ביניהם. בבי התרוצץ סביבם ודרורית נגשה לחפירת ארמון חול, כהרגלה על שפת הים. בינתים נוספו עוד מתרחצים. השטח סביבם התמלא לאט לאט אנשים, אהלים, ילדים, צידניות, מגבות, שחקני מטקות, כלבים. הכל צבעוני, הכל רועש ועליז כמו תמיד על שפת הים. לפתע עבר מוכר הקרטיבים לפניהם עם אופניו.

"אמא, אמא! קני לי קרטיבו" זנקה דרורית על רגליה. אבל אמא לא הסכימה.

"קדם נאכל את הפרות שהבאנו" אמרה.

"אבל אמא, אחר כך הוא יעלם, ואז מה יהיה?" נסתה דרורית לעמד על שלה.

"אל תדאגי. הוא ישוב אחר כך ואז אקנה לך", הבטיחה אמא.

אבל דרורית היתה בכל זאת קצת מדאגת. היא רצתה לבדק לאן בדיוק הולך מוכר הקרטיבים, שלא יהיו בעיות מאחר יותר, שלא יקרה שאמא תגיד: "רציתי, אבל הוא איננו". היא החליטה ללכת בעקבות האופנים, וכך עשתה.

"ארטיק, קרטיב", צעק מוכר הקרטיבים כשהוא דוחף את אופניו. "ארטיק, קרטיב, טילון". שני ילדים עצרו אותו וקנו ארטיקים שוקולד וניל. מוכר הקרטיבים המשיך ודרורית אחריו. איש מבגר נגש אליו וקנה חמשה טילונים. שוב המשיך לדחף את אופניו. ילד התקרב אליו בריצה, נתן לו כסף וקבל קרטיב אדם. ושוב הלאה. "ארטיק, קרטיב", הלאה והלאה. פתאם – איזה פלא: מולו הופיע מוכר קרטיבים נוסף. השנים החלו לפטפט.

"אמא, אבא, ראו – עוד אחד ..." צעקה דרורית בשמחה. אך כשהביטה סביבה ראתה רק אנשים זרים. הסתכלה שמאלה, הסתכלה ימינה, אבל לא ראתה את אבא ולא את אמא.

פחד נפל עליה. היא פנתה לאחור והחלה לרוץ. היא רצה ורצה עד שרגליה כאבו. ונעצרה אבל אבא עדין לא נראה ואמא לא נראתה. המשיכה לרוץ ושוב נעצרה. סביבה היתה המולה ורעש וכל מיני פרצופים לא מכרים, נהנים וצוחקים, כאלו עליה הם צוחקים. עכשו כבר היתה מבהלת מאד. "אני לא יכולה למצא אותם – חשבה – הלכתי לגמרי לאבוד".

דמעות עלו וחלגו מעיניה. היא הלכה ויבבה: "אמא ... אבא ... אמא ... בשני אגרופים שפשפה את עיניה.

פתאם נצמד אל רגלה משהו קטן ושעיר. חטם לח וקריר השתפשף בה בעקשנות. דרורית הביטה וראתה – זה היה בבי. בבי התרוצץ סביבה, ונתר נתורים ועירים, וזנבו מכשכש בעליזות ובעיניו שמחה.

דרורית התכופפה וחבקה אותו.

"בבי, בבי שלי ..." יבבה לתוך הפרוה העמרירית, "אבדתי את אבא ואמא ... כמה טוב שאתה כאן, בבי ...". בבי המתין בסבלנות עד שדרורית נרגעה מעט, אחר כך השתחרר מחבוקה והחל לרוץ קדימה ואחורה, כמזמין אותה לבוא בעקבותיו.

"רגע, בבי ... רגע, חכה לי" צעקה דרורית ורצה בעקבותיו, מבהלת פן תאבד גם אותו. אך היא לא נאלצה לרוץ הרבה. פתאם, כמו באגדת פלא, עמד מולה אבא המדאג. הוא פשט את זרועותיו ותוך שניה היתה דרורית אסופה וחבוקה ומוגנת. אותו רגע פרץ החוצה בכי חזק, חפשי חפשי: "הלכתי אחרי מוכר הקרטיבים ... ופתאם לא הייתם ... פחדתי ובכיתי ... ואז מצא אותי בבי והחזיר אותי ..." אמרה דרורית תוך שהוקי בכי. "די ... די ..." הרגיע אותה אבא ודרורית הרגישה גם את ידי אמא המלטפות, "העקר שלמדת את הלקח ויותר זה לא יקרה ... נכון?".

דרורית הנהנה בראשה. אחר כך נחלצה מהחבוק ועיניה תרו סביב, חפשו אחר דבר מה. פתאם ראתה את בבי שישב בקרבת מקום. היא נגשה אליו כרעה על ברכיה, לטפה את אזניו ואמרה:

"תודה, בבי, חמוד שלי, אתה כלב טוב ..."

בבי השיב בכשכוש זנב נמרץ.

מאחר יותר, בדרך הביתה, לא היה בכלל צפוף מדי ב"חפושית" הקטנה.

חוה חבושי

שידי שטות

גד קופץ
מעל לנר.
מה בוער לו?
מה בוער?

מתוך הספר "אמא אווזה" בהוצאת מודן